EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı: 54 Mart 1992

Görüntü ve gerçek

Türk burjuvazisi fazlasıyla zayıf, bu zayıflığın tarihsel bilinciyle fazlasıyla güvensiz bir sınıftır. İlerici ve devrimci muhalefet hareketlerine karşı her dönemki aşırı tahammülsüzlüğünün, gerici, baskıcı ve kandökücü çizgisinin, uluslararası ilişkilerdeki kişiliksizliğinin, her dönemin en güçlü emperyalist odaklarına köpekçe bir bağımlılığın gerisinde, hep bu güçsüzlük ve güvensizlik duygusu ve bilinci vardır. Onun özellikle bütün bir ikinci emperyalist savaş sonrası dönem dış politikası, tarihsel temellere dayalı bu iç zayıflığını, emperyalist ilişkiler içinde üstlendiği görevlerle bir ölçüde telafi etmek çizgisine oturur.

Bu bağımlılık ve uşaklık çizgisi, politika ve diplomasinin ikiyüzlü inceliklerle örülü dilinde bile ancak "bekçi", "jandarma", "köprü" gibi bu uşaklığı açığa vuran kaba deyimlerde ifade bulabilmektedir. Türk burjuvazisi son kırk yıldır NATO'nun Güney kanadı bekçisiydi. Kuzeyde Sovyetler Birliği'ne karşı, Güneyde Ortadoğu petrolleri için. Sovyetler Birliği emperyalist dünya için bir rakip olmaktan çıkınca, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda Ortadoğu'ya bekçilik ve "İslam alemine köprü"lük rolü önplana çıktı. Bu rolü onun için CİA uzmanları formüle ve propaganda ettiler. Körfez krizi esnasında ABD emperyalizmine uşaklık çizgisinde her türlü sınır aşıldı. Sonuç, "bekçi"ye bekçi köpekliği muamelesi oldu; "masa"da taraf olmayı umuyordu, Ortadoğu Barış Görüşmeleri'nden hiç değilse birine bir evsahipliği bile elde edemedi. Toplumda yaratılmak istenen Ortadoğu'nun en güçlü ve itibarlı devleti imajı, içi boş bir balon olmaktan öteye gidemedi.

Sovyetler Birliği'nin kapitalist sistemle bütünleşmesini birliğin iç çözülmesi ve dağılması izleyince, Türk burjuvazisi bu kez, emperyalist Batı ile Asya'nın Türki cumhuriyetleri arasında "köprü" olmak isteğini gürültülü bir kampanyayla ilan etti. Bu doğrultuda emperyalist dünyadan, tabi öncelikle ABD'den destek ve teşvik gördü. Balkanlarda Yugoslavya'nın çözülüşü kesinleştiğinden, dışta emperyalist çevrelere "köprü" olmak (taşeronluk!) diye sunulan şey, içte yığınlara Balkanlardan Orta Avrupa'ya "200 milyonluk Türk camiasına liderlik" olarak yutturulmak istendi. Körfez krizi sırasında dünya politikasının ve Ortadoğu'nun sözde "en güçlü" ülkelerinden biri olan kapitalist Türkiye, bu kez de, Balkanlardan başlayarak Kafkaslar üzerinden Orta Asya'ya açılan geniş bir bölgenin "lider ülkesi", Japonya'sı olmaya adaydı güya. Sermaye basını bu propagandada ölçüyü öylesine kaçırdı ki, eski Sovyet cumhuriyetlerinde yeni pazarlar ve etki alanları kapmak üzerine ABD ile Almanya arasında kızışan rekabetin Türkiye'ye yan etkileri, Almanya bir "rakip" olarak bizi çekemiyor tafrasına vardırıldı.

Osmanlı'nın yüzyılları bulan emperyalist yayılmacı geleneğinin dolaysız tarihsel mirasçısı durumundaki Türk burjuvazisinin yayılmacı hevesleri fazlasıyla güçlüdür. Doğu Bloku'nun çöküşü ve Sovyetler Birliği'nin dağılışıyla ortaya çıkan olanaklardan kırıntılar kapmak isteğinin bu hevesleri hiç bir dönemle kıyaslanmayacak ölçüde güçlendirdiği de tartışmasızdır. Bütün sorun, bu güçlü hevesleri gerçekleştirme gücüne sahip olup olmadığıdır. Hayaller ile gerçekler ilişkisidir. Türkiye solunda "emperyalist Türkiye" üzerine teorik "açılımlar"ın hız kazandığı bir evrede, Türk burjuvazisinin emperyalist emelleri katı gerçekler karşısında hız kesti. "Orta Asya seferi"nden bugüne dek dişe dokunur hiç bir sonuç çıkarabilmiş değil. Sermaye basınının

yığınları hedef alan manşetleri hala "liderlik" havası çalıyorken, yorum köşelerinde hayal kırıklıkları gitgide daha çok dile getiriliyor.

Ermenilere karşı çirkin bir şoven kampanya vesilesi haline getirilen Karabağ olayları, bu arada "Türklük alemi"nin sözde liderinin gerçek çapını da açığa çıkardı. Türk burjuvazisinin, ABD emperyalizmine rağmen kılını kıpırdatmayacağını ortaya koyan bu olay, Türki cumhuriyetler üzerine uydurulan efsanelere de büyük bir darbe oldu. 50 milyar dolarlık bir dış borcun kendisine bir dış politika yuları olmaya yettiğini (Demirel) itiraf eden bir burjuvazinin, dişe diş bir emperyalist rekabet alanında yapabileceklerinin sınırı, ABD emperyalizminin bölgeye ilişkin çıkar ve politikalarının gerekleriyle çizilidir. Bölgesel çapta bile olsa emperyalist liderliğe soyunmak, iktisadi güç ve siyasal kudret gerektirir. Türk burjuvazisi ise eldeki Kürdistan'ı elde tutmak için bile, emperyalist eşikler aşındırıyor. Kürt halkının karşı konulmaz boyutlar kazanan özgürlük mücadelesinin önünü almak için ABD'den İran'a çalmadık kapı bırakmıyor.

Türkiye solunun belli kesimlerinin gözden kaçırdığı, Türk burjuvazisinin emperyalist dış politika açılımlarına eşlik eden gürültülü ideolojik kampanyanın siyasal anlamıdır. İçte sıkışan, yığınlar üzerindeki etkisi sarsılan, Kürt özgürlük mücadelesi karşısında çaresizleşen burjuvazi, yüksek sesle kendine güven aşılamanın ötesinde, bu kampanyayla asıl olarak yığınların bilincini hedef alıyor. Açlığa mahkum edilen işçiler ve emekçiler, "güçlü Türkiye", "lider Türkiye" palavralarıyla doyurulmaya çalışılıyor. Bu, özellikle Özal'la birlikte sürekli kullanılan bir propaganda motifidir. Dikkatlar iç sorunlardan dış sorunlara, Türkiye'nin katı gerçeklerinden Orta Asya'ya ilişkin hayallere kaydırılıyor. İç sorunları geniş uluslararası olanaklarla çözmek fırsatı doğduğu havası yaratılmak isteniyor. Türki cumhuriyetler efsanesi, ırkçılık, turancılık, islamcılık gibi gerici ve faşist ideolojik temalara meşruluk kazandırmak, böylece yığınları şoven ve yayılmacı hayallerle sersemletmek için kullanılıyor.

Bu durumda devrimcilerin görevi, "Emperyalist Türkiye" üzerine sözde teorik açılımlarla burjuvazinin tüm propaganda olanaklarıyla özel bir çaba göstererek şişirdiği balona hava üflemek değil, onun gerçek çapını, tarihsel güçsüzlüğünü, güncel açmazlarını, çaresizliğini yığınlar nezdinde açığa çıkarmak olmalıdır. Dikkatleri dış sorunlardan iç sorunlara, Orta Asya'ya dair hayallerden Ön Asya'nın katı gerçeklerine çekmek olmalıdır.

Burjuvazi dış açılımlarına eşlik eden propagandayla nefes almak istiyor. Zira iç olaylar onu nefessiz bırakıyor. Güçsüzlük ve güvensizlik duygusu, Türk burjuvazisinin bugünkü gerçek ruhhalidir. Karabağ olayları sırasında ABD'den arabuluculuk dilenmeyi büyük bir diplomatik başarı ve "güçlü Türkiye"ye bir kanıt olarak sunmak gülünçlüğü bile, bu gerçek ruh halini ele vermeye yetiyor. Bunu yığınlar nezdinde açığa çıkarmak, aldatıcı hayalleri dağıtacak, yayılmacılığa dayalı şoven propagandanın etkisini kıracak, tarihsel ömrünü çoktan doldurmuş Türk burjuvazisini tarihe gömme mücadelesini kolaylaştıracaktır.

Son Karabağ olayları, Türk burjuvazisi tarafından, kardeş Ermeni halkına karşı yeni düşmanlık tohumları ekmek için bir fırsat olarak değerlendirildi. Dışa karşı kuyruğu kısık duran burjuvazi, devrim cephesinin zayıflığından da yararlanarak bu kampanyayı içe dönük ve yığınları hedef alarak yürüttü. Bir ölçüde başarılı da oldu. Asıl kazançlı çıkan ise, burjuvazinin Türki cumhuriyetler politikasında turancı-faşist ideolojisi ve emelleri için beklenmedik genişlikte olanaklara kavuşan faşist-şeriatçı hareket oldu. Türkeş'in faşist hareketi bundan böyle bu tür olayları, güçlerini toplamak, militanlaştırmak ve resmi politikalar paralelinde meşrulaştırmak için bir olanak olarak kullanacaktır.

* * *

Karabağ olayları, aynı zamanda, Kürt sorunuyla başı dertte olduğu sürece, Türk burjuvazisinin dışta maceraya atılma olanaklarının sınırlılığını da açığa çıkardı. Tarihi hem Ermenilere hem Kürtlere soykırım uygulamakla lekeli olan ve ilerici insanlık nezdinde mahkum bulunan Türk burjuvazisi, Kürtlere karşı vahşi ve kirli bir savaş yürütüyorken, kendini bir de "Ermeni sorunu" ile yüzyüze bırakmaktan özenle kaçınmaktadır. Kürt halkının görkemli özgürlük mücadelesi, Türk burjuvazisinin maceracı yayılmacı hevesleri önünde

güçlü bir barikat oluşturmaktadır.

Öte yandan Orta Asya seferine ve Karabağ olaylarına eşlik eden şoven kampanyanın yarattığı birikimi, Kürt düşmanlığı doğrultusunda kullanmak Türk burjuvazisinin kirli hesap ve uygulamalarından birisi olmaktadır.

Kürt özgürlük mücadelesi bugün yeni sıçramalar yapmanın eşiğindedir. Bugüne kadar gerilla savaşıyla siyasal kitle direnişinin bir bileşkesi olarak gelişen hareket, şimdilerde yığınları silahlı direnişe çekerek gerilladan ordulaşmaya geçişi zorluyor.

Sömürgeci burjuvazinin ise soruna ilişkin açmazı derinleşiyor. Hükümet değişikliğinin yarattığı iğreti siyasal olanaklar çoktan tükendi. "Halka şefkat" demagojisi bir kaç haftada iflas etti. Geriye bir kez daha uygulama alanı sürekli genişleyen ve kirli savaşın yeni uygulamaları ile birleşen kaba şiddet yöntemleri kaldı.

Sömürgeci burjuvazi, bu yöntemlerin bugüne kadarki uygulanma biçimi ve alanıyla bir sonuç yaratmadığını, hareketin hızını kesmek bir yana onu daha da alevlendirdiğini gördükçe umutsuzluğa kapılmakta, bu ise onu, Kürt halkını hedef alan bazı yeni caniyane planlara yöneltmiş bulunmaktadır. Bunun hazırlıkları, bu doğrultudaki bir girişimi meşrulaştıracak bir propaganda eşliğinde aylardır sürdürülmektedir. Hava kuvvetlerinin geniş çaplı bir katılımıyla yürütülecek toplu bir harekatla özgürlük mücadelesine etkili bir darbe vuracağını uman sömürgeciler, bu çapta bir harekat için uygun bir siyasal ortam elde etmeye çalışmaktadırlar.

Kürt özgürlük mücadelesinin öncüsü PKK, sömürgeci devletin bu hazırlığını gözüpek bir kararla cepheden karşılamak tutumu ve hazırlığı içindedir. Sömürgecilerin yığınları yıldırarak kendisini ezmeyi amaçlayan planını boşa çıkarmak için, bu tür bir girişime karşı Kürt halk kitlelerini silahlı direnişe çağırmış bulunmaktadır. Bu kararlılık ve inisiyatif, sömürgeci burjuvaziyi ya planlarını erteleme, ya da kendisine siyasal ve askeri bakımdan pahalıya malolacak, Kürt halkıyla tüm köprüleri atmakla sonuçlanacak bir maceraya girişme ikilemiyle yüzyüze bırakmış bulunmaktadır. PKK'nın gösterdiği kararlılığın ve yaptığı hazırlığın bu yönünü görmemek, onu zamansız ayaklanma girişimi gibi çarpıtılmış zeminlerden eleştirmeye kalkmak, korkaklık ve gericiliktir.

Türk burjuvazisi Kürt özgürlük mücadelesine karşı başta ABD olmak üzere emperyalist çevrelerden bugün daha çok destek alabilmektedir. Bu desteği kolaylaştıran ve genişleten, mücadelenin devrimci bir önderlik altında gitgide daha sıkı kenetlenmesidir. Bu desteği Güney'den KDP ihaneti tamamlıyor.

Kürt özgürlük hareketi ise, yeni bir evreye sıçramanın eşiğinde, Türkiye devrimci hareketinin bugünkü zayıflığı ile işçi ve emekçi hareketinin süregiden geriliğinin yarattığı boşluğun sıkıntısını gitgide daha derinden hissedecektir.

* * *

Tek tek bazı direnişler dışında, işçi hareketi bir süredir durağanlık içindedir. İşçi sınıfı toplumdaki ciddi politik gelişmeler karşısında tepki gösterecek bir politik ilgi, duyarlılık ve bilinçten hala uzaktır. Politik gelişmeler bir yana; haftalar süren sarsıcı direnişleriyle tüm sınıf kitlesinin büyük sempatisini kazanan Zonguldak madencilerinin 300 sınıf kardeşini kaybetmesine karşı, üstelik olay işletme yönetiminin kaba ihmallerinin sonucunda gerçekleşen toplu bir cinayet niteliği taşımasına rağmen, işçi sınıfı saflarında sözüedilir bir tepki ortaya çıkamamıştır.

Bu açık bir zayıflık göstergesi olmakla birlikte, karamsar sonuçların bir nedeni olarak algılanması bir dargörüşlülük örneği olacaktır. Sermaye düzeninin iktisadi ve politik açmazları hafiflemek bir yana gitgide ağırlaşıyor. İzlenen politikalar yığınlar için yaşam koşullarını hergün bir öncekiden daha çekilmez hale getiriyor. Öte yandan yeni hükümete bağlanan umutlarla birlikte bunun sersemletici etkileri de gitgide dağılıyor.

Komünistler ve devrimciler kendi çabalarını yoğunlaştırmalı, hazırlıklarını pekiştirmelidirler. Bu toplumun derinlerindeki gerilimler gözetildiğinde yeni bir hareketliliğin ne zaman patlak vereceği hiç belli olmaz. Şimdiden gösterilecek çaba ve hazırlıklar ne kadar tam, etkili ve sistematik olursa, her an ortaya çıkabilecek yeni bir hareketlilikle kucaklaşmak için de olanaklar o ölçüde geniş olacaktır.

Biz coğrafyasının bir bölümünde sürekli bir devrimci durum ve devrim yaşanan bir toplu-

mun komünistleri ve devrimcileriyiz. Bu, sorunlara, olanaklara ve sorumluluklara bu gözle bakabilmeyi gerektirir. Tüm komünistler ve devrimciler Kürdistan'da şu günlerde yaşanacak muhtemel gelişmelere çok özel bir dikkat ve hassasiyetle yaklaşmalıdırlar. Sömürgeci burjuvazinin Kürt halkına karşı hazırladığı toplu kırım harekatını uygulama girişimine karşı muazzam bir seferberlik, tüm devrimci güçlerin önünde olağanüstü önemde bir sorumluluk olarak durmaktadır. Bu sorumluluk, büyük kentlerin emekçi kitlelerini Kürt halkını destek için harekete geçirmekten, Kürt özgürlük mücadelesinin saflarında silahlı savaşta bizzat yeralmaya kadar geniş bir alana yayılmaktadır.

* * *

Türkiye devrimci hareketi, bugün, Türkiye'nin devrimci olanakları ve Kürdistan'daki devrimci süreçle bir paradoks oluşturacak ölçüde bir zayıflık içindedir. Kendi geçmişinden ve dünya komünist hareketinin tarihsel geçmişinden gelen yükler altında ezilmekte, bunalmakta, güçlenmek yerine sürekli bir kan kaybı yaşamaktadır.

Geçmişi anlamak ve hesaplaşarak onu aşmak gücü ve yeteneği gösterilemediği sürece, bugünkü kan kaybını durdurmak olanaklı değildir.

Oysa bunun yerine tutulan yol yalnızca işin kolayına kaçmak olmaktadır. Gündelik çarelerle çıkış aranmaktadır. Bu bir çıkış yaratmadığı gibi, tasfiye sürecini hızlandırmaktadır. İçinde bulunduğumuz dönemde bunun en iyi örneği legal parti etrafında yürütülen karmakarışık tartışmalardır. 20 Ekim seçimleri sonrasında bir anda bir çok çevrede legal parti sorununa yoğunlaşan ilgi, giderek bir tasfiyeci cereyana dönüşmüştür. 15-20 yıldır ihtilalci sınıf partisi sorunun hep kenarında dolaşanlar, bunu hala da çözemedikleri bugünkü koşullarda, tüm ilgi, dikkat ve çabalarını bu en acil ve belirleyici göreve yönelteceklerine, legal bir partinin yararlarını saymakta yarışıyorlar.

Bu ilginin 20 Ekim sonrasında aniden yoğunlaşmasının gerisinde Kürt devrimci hareketinin seçim başarısı ile Sosyalist Parti'nin seçim etkinlikleri var. Birincisinin başarısına şaşmak için bir neden yok. Zira arkasında koca bir devrim ve bu devrimin başında ihtilalci bir parti var. Seçim başarısı bu devrimci gelişmenin olağan bir "yan-ürünü"dür. Kürt devrimci hareketi elde ettiği başarıyı legal partiye değil, ihtilalci partiye borçludur. Legal parti ihtilalci partinin başarısını seçim platformunda devşiren bir araç işlevi görmüştür, o kadar. Sosyalist Parti ise, reformist ideolojik-politik platformuyla ve mirasıyla tümüyle uyumlu olarak, tamamen legal zemin üzerinde duran, tüm siyasal varlığını bu alana ipotek etmiş bulunan bir partidir. Reformist stratejiye dayalı bu tutum ve perspektifin, kısa dönemli bir dizi avantajı kullanma başarısı göstermesinde anlaşılması güç hiç bir yan yoktur. Bunu anlayamayan devrimci değildir.

Devrimci perspektifi olmayanların ya da bunu şimdilerde yitirmiş olanların legal parti halkasına yapışmaları işin doğasına uygundur. Ya devrimci olmak iddiasındakilere ne demeli? Bugünün Türkiye'sinde en acil ihtiyaç, ihtilalci ideolojik-politik perspektiflere dayalı bir ihtilalci örgütlenmedir. Bugün solda çok şey vardı, fakat adına yaraşır bir ihtilalci sınıf örgütü yoktur. Bunun gereklerinin karşılanmadığı bir durumda, "meşruluk kazanma", "açık politika" imkanlarını değerlendirme adına girişilmiş legal parti faaliyetleri, işin doğası gereği tasfiyeci bir işlev görmekten öteye gidemeyecektir.

Solun iddiasızlaştığı, ideolojik kimlik bunalımının güç kaybıyla elele gittiği koşullarda, legal parti, tümden tasfiye olmanın kestirme alanı ve yöntemidir.

Komünistler zoru seçmişlerdir ve onda ısrar edeceklerdir. Komünistler bugün zoru seçmenin kendilerini yarının kolaylıklarına hazırlayacağının bilinciyle hareket etmektedirler. Bugün herkesin aşırı ve abartılı bir hayranlıktan üzerine düşünmek ve anlamak yeteneğini yitirdiği Kürt devrimci hareketinin gözden kaçırılmaması gereken önemli deneyimlerinden biri de budur.

Bugün en acil sorun hiç de kitleler nezdinde "meşruiyet kazanma" değil, fakat sağlam bir ideolojik ve örgütsel kimlik edinmedir. Bu halkadan tutulmadıkça, devrimci bir temel üzerinde ilkini kazanmak olanağı da tümden yitirilmiş olacaktır.

EKİM

Kozlu katliamının düşündürdükleri

Maden işçisi hiçte yabancısı olmadığı mahşer anılarından birini daha yaşadı. Kurbanları bu kez onlarla değil, yüzlerle ifade olunan bu olay vesilesiyle Türkiye işçi sınıfı burjuva toplumun kendisi için yalnızca işsizlik ve açlık değil, aynı zamanda can pazarı olduğu gerçeğiyle bir kez daha yüzyüze geldi. İnsanlık olayın dehşetiyle irkilmeden önce, sistemin güvenlik ve propaganda mekanizmalarını alarma geçiren akbabalar Zonguldak'ın yolunu tutarken, silahlı güçlerini de köşebaşlarına gönderdiler. İlk tepkileri "kırk katır mı kırk satır mı" diye karşıladılar. Egemenler, "madende çalışırken topluca ölmek istemiyormusunuz, o halde ocakları kapatalım da açlıktan kırılın" diye tehdit savurup cinayetlerinin sessizce kabullenilmesini telkin ederken, köşebaşlarında bekleşen köpekleri "öyle ölmek istemiyorsanız böyle ölün" diyerek cinayeti protesto edenlerin üstüne kurşun yağdırdılar.

Sermaye cephesi, cinayetin bu tarz bir savunusunu yaparken beri tarafta yaşamlarını, insanın insanca eşit ve özgür yaşama hakkına adamış öbek öbek devrimciler sınırlı olanaklarıyla koşuşarak; olanın kaza değil cinayet olduğunu anlatmaya çalıştılar ve bunun hesabını sormaya çağırdılar işçileri, emekçileri ve gençleri. Bunun için tutuklanıp işkencehanelere gönderildiler. Bunun için diktatörlüğün namlularına hedef olup ölenler oldu.

Yazık ki işçilerden anlamlı bir tepki gelmedi. Hesap sormaya çağırılan işçiler kaçıncı kez şahit oldukları, belki de yarın bizzat yaşayacakları bu mahşerin kader olmayıp, sermaye düzeninden ötürü olduğunu bilmiyor değillerdi. Bütün yönleriyle tanımasalar bile, hergün yüzyüze oldukları, sonuçlarından nefret ettikleri ve kendileri için ne demek olduğunu pekala bildikleri bu düzenden kurtulmak da istiyorlardı. Ne ki, bunun neyle ve nasıl olacağını bilememenin, ya da güvenecekleri politik bir kuvvetten yoksun olmanın umutsuzluğuyla devrimcilerle aralarında örülü olan duvarın öbür tarafından gelen çatallaşmış cılız sesleri duymadılar bile. Arkadaşlarına mezar olmuş ocaklardan yükselen ve yanmış bedenlerin kokularına karışarak Kozlu'ya çöken dumanların arasından geçip, daha nicesine mezar olacak madeni kazmaya gittiler.

Acıyla burkulmuş yüreklerinde işsizlik korkusu, cinayeti sineye çekmenin ezikliği ve eğik başlarıyla geçip gittiler "ekmek teknesi mezarlarına". Ve tabii ki Türkiye'nin diğer işçileri de onları izleyerek patronları için üretmeyi ara vermeksizin sürdürdüler.

Yüzlerce işçinin diri diri gömülmesi kuşkusuz ki felaketti. Ama asıl felaket sonrasında olanlardı.

Asıl felaket Türkiye proletaryasının bir çırpıda yüzlerce mensubunun hayatına malolan sermayenin bu cinayetine seyirci kalarak daha büyük acılara kapı aralamasıydı.

Ölenlerin arkasından dökülen gözyaşları dinmiştir bile.

Bıçak sırtında duran toplumsal dengeleri bozabilecek sınıfsal tepkiler alacakları endişesiyle alarma geçen egemenler, ummadıkları bir uyuşuklukla karşılaşmış olmanın rahatlığıyla koltuklarında oturuyor ve cinayetlerine yenilerini ekliyorlar.

Komünistler ve öncü devrimci güçleri başta olmak üzere işçi sınıfına gelince; onlar, 3 Mart'ta Zonguldak'ta aldıkları yarayı sineye çekmenin ağırlığı altında eziliyorlar şimdi, ve bu kusurlarını telafi etmedikleri sürece de ezilmeye devam edecekler.

3 Mart katliamına karşı takınılan tutum, devrimci ve işçi hareketinin bir dizi zaafının çarpıcı bir biçimde dışa vurduğu bir denek taşı olmuştur. 3 Mart, işçi sınıfına güvensizlikten uvriyerizme uzanan alanda ideolojik, politik ve örgütsel boyutu olan, bugüne dek ya genel çerçeve olarak değinilmiş ya da hiç el atılmamış bir dizi sorunun enine boyuna irdelenmesini isteyen pratik yaşamın buyruğu olarak algılanmalıdır.

İşçi sınıfının Marks'tan beri bilinen genel özelliklerine vurgu yetmiyor. Bütün yönleri ve özgün özellikleriyle anlaşılamadığı sürece onu değiştirme çabası da nankör bir çaba olarak kalacaktır. Değiştirmek istediğimiz bu sınıfın gelenekleri ve alışkanlıkları nelerdir? Diğer sınıflardan etkilenme düzeyi, özel mülkilişkisi, bireysel kurtuluş eğilimleri bakımından durumu nedir? Köle bir sınıf olmanın kendi özgün tarihsel-toplumsal ortamınca biçimlendirdiği ulusal ve yöresel özellikler; devrime ve devrimci harekete ilişkin çarpık kavrayışlar, önyargıları ve tepkileri; dinsel, kültürel ve ruhsal bakımdan hangi durumdalar? Sendikal bürokrasinin ve diğer burjuva siyasal akımların etkisi hangi oranda kırılabilmiştir. Kendiliğinden mücadele ve deneyiminin bilincindeki yansıması ne olmuştur? ...

Bölgeler, işkolları, hatta tek tek fabrikalar açısından farklı ve karmaşık olabilen bütün bu özellikler gözetilmeksizin ne propaganda, ajitasyon, teşhir ve örgütlenme faaliyetlerinin araç, yol ve yöntemleri isabetle belirlenip etkin kullanılabilir, ne de doğru bir eylem

çizgisi izlenebilir.

Yönelinen alanın nabzı ancak bu özellikleri gözeten bir çalışmayla tutulabilinir. Nabzı tutulamayan dinamik bir sürece müdahale bir yana ondan doğru dersler çıkarmak bile olası değildir.

Devrimci hareket bir yıl arayla iki kez Zonguldak maden işçisinin umulmadık tutumuyla karşılaşmıştır. Geçen yıl devrimci hareket ve işçi sınıfınca hayal kırıklığına uğratılan madenciler, bu yıl adeta intikam almak istercesine onları hayal kırıklığına uğratmışlardır. Bugününü dünüyle kıyaslayarakaçlık ve işsizlik korkusunun ölüm korkusuna baskın çıktığıu söylemek yüzeysel bir yaklaşım olacaktır. Bir toplumsal olayda önemli olan birikmiş patlama dinamiklerini ateşleyen istemin ne olduğu değil, dinamiğin tahrip edici kuvveti ve etkinlik alanının çapıdır. Gerisi onu yönlendiren öncü kuvvetlerin sorunudur. Hangi istemle olursa olsun patlayan bir dinamiğin onu ileriye çeken ve muhtaç olduğu kitlesel desteklerle besleyen politik bir öncüden yoksun olması koşullarında enerjisini tüketip güvensizliğe düşmesi kitle hareketinin diyalektiğidir. Bu açıdan işçi hareketini kendiliğinden özelliklerinden kalkarak "ekmekçiler" diyerek küçümsemek devrimci hareketin kendi kusur ve yetersizliklerini görmekten alıkoyan tehlikeli eğilimler barındırmaktadır.

Şunu açıklıkla belirtmek gerekiyor: Mengen'e dayanan direnişin onuru maden işçisinindir. Mayasını Mengen'deki yalnızlık ve yenilgiden alan bugünkü ataletin sorumluluğu ise büyük ölçüde sınıfın önderlik boşluğunu dolduramayan devrimci harekete yazılmalıdır.

Herkes bilir ki, devrimcilerin ciddi bir katkı ve desteğinden yoksun olmasına rağmen sendika ağalarını da önüne katarak alanları zapteden bu aynı madencilerdi. Onlar ki, zaptettikleri ve haftalarca siyasal özgürlüğün rüzgarına açtıkları Zonguldak'tan tüm ülkeye devrimci mesajlar iletmişlerdi. Bununla da kalmayıp Türkiye işçi sınıfı tarihinde ilk kez olmak üzere payitahtı sallamak üzere yola koyulan bu madencilerin havlu atması nasıl mümkün olabildi?

Dahası, dur durak bilmeyen amansız bir karşıdevrimci teröre rağmen ille de devrim diye kavgayı sürdüren binlerce devrimcisiyle Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri nasıl olur da burjuvaziden bu katliamın hesabını anında soramıyor?

Şimdi her yerde bu ve benzeri sorulara yanıtlar arayan, çokgeçmeden dergi sayfalarına da yansıyacak olan tartışmalar sürüyor.

Ayrıntı ve özgül gibi görünse de, güçlü dinamiklere sahip devrimci ve işçi hareketini kitleyip felç eden anlayış ve yaklaşımların ipuçlarını barındıran bu vb. sorular bilimsel bir yöntemle irdelenebilirse asıl yumağa ulaşmak ve çözmek pekala olanaklı olabilecek.

Ne var ki 20 yıllık tarihinden bakıldığında devrimci hareketin çoğunluğu bakımından hiç değilse bugün için bunu ummak zor oluyor. Sonu başından belli Türk filmleri misali bu tartışmaların sonuçlarını da kestirebiliyor insan.

İşçi sınıfının tarihsel haklılığını değil, kendi "sekt"inin haklılığını kanıtlamaya çabalamak devrimci hareketin 20 yıllık hastalığıdır. Katliama ilişkin tartışmalar bir kez daha bu hastalığın bütün belirtilerini sunacaktır. Geri programların biricik dayanağı olan "işçi sınıfının politik bilinç deneyimi ve örgütsel bakımdan geri olduğu" gerçeği tüten buharıyla bir kez daha ileri sürülerek geri programlara güvenle sınıfa güvensizlik birlikte tazelenecektir.

Ne ki, bilimsel çözümlemenin bizdeki anlamı, yaşanılan toplumsal-siyasal ortamla az çok ilgili birinin görebileceği toplumsal-siyasal gerçekleri tanımlamak oluyor.

Bizde 20 yılda bir kaç düzine devrimci örgüt kurulur. Hepsi de "marksist-leninist"tir. Zayıf halka olma özelliğiyle Türkiye'nin devrim ülkesi olduğu hepsinin ortak paydasıdır. Bu ülkede, örgüt, politik bilinç ve deneyim bakımından geri olan işçi sınıfının en ileri, en devrimci toplumsal güç olduğu da herkesce paylaşılır. Sınıfın bilinen geriliğini gidermek herkesin başlıca varlık nedenidir. Ama yine de 15-20 yıllık örgütler-partiler bu sınıfın geriliğinin neden hala giderilemediğini yine bu sınıfın geriliğiyle izah ederler.

Geleceğin Marks okuyan kuşakları, onun *"filozoflar dünyayı yorumlamakla yetindiler, oysa aslolan onu değiştirmektir"* diye formüle ettiği tezini bu dönemin örgütlerinin tarihiyle yanyana koyarak şu soruyu sormaktan kendilerini alıkoyamayacaklardır: Çıkışlarından beri tekrarlayıp durdukları, ancak çeyrek asır boyunca gideremedikleri geriliği yine sınıfın geriliği ile izah eden bu örgütlerin varoluş nedeni ne olabilir ki?

Sanıyorum ki, bizden çok daha ileri olan tarihsel bilinçlerine rağmen yine de bu soruya mantıklı bir cevap bulmakta hayli zorlanacaklardır ve B. Brecht'in önderlere atfen söylediği, bu halkı beğenmiyorsanız eğer, kendinize yeni bir halk seçin maelindeki sözlerini hatırlayarak;" sahi bunlar neden kendilerine başka bir işçi sınıfı seçmemişlerdi", diyeceklerdir.

Samim ENGİN

Madenci hareketinin yeni dönemi

Kömür havzası önündeki zorlu mücadele dönemine hazırlık aşamasında. Temmuz 1992'de başlayacak olan toplu işsözleşmesi görüşmeleri mücadelenin başlangıcı olacak. Ancak 30 Kasım 1990'da açılan sürecin devamı önünde bir takım engeller bugünden kendini hissetirmektedir.

30 Kasım 1990'a gelinmeden havzada bugünden farklı, önemli yanlar vardı. Her şeyden önce yaklaşık 20 yıldır işçi sınıfının sendikal önderliği M.Tezer kliğinde tıkanmıştı. İşçi ve sendika arasında tam bir kopukluk hüküm sürmekte idi. '87-88 döneminde tabanda gelişen muhalefet etkili olmuş, Ş.Denizer ekibi tüm tabanın desteğini kazanmış yeni yönetim oluşturulmuştu. Yeni yönetim tabanın söz ve karar sahibi olarak davran-masını kullanarak geniş sempati uyandırmıştı. Tabanın söz ve karar sahipliği ilerici ve devrimci işçilerin çalışmalarıyla işlerlik kazandı; toplu işsözleşmesi taslağı tabanda etkin çalışmayla hazırlandı. İşçi sendika arasındaki bu birlik, ta ki Mengen barikatına kadar devam etti ve orada sendikanın geri ve gerici adımıyla koptu. Sendikadaki bu gerileme yolsuzlukları, iç çekişmeleri açığa çıkararak devam etti.

Evet, bugün işçi ile sendika arasında uyumsuzluk hakim. Şubelerden başlayarak, genel merkez yönetimine kadar varan bunalım sürüyor. Genel Merkezin açıklanmayan ve hasıraltı edilmeye çalışılan yolsuzlukları tabanda en çok konuşulan sorunlar oluyor. Grev döneminde işçiye gelen 2 milyarın üzerinde paranın kayıp olması; Antalya'da sendikaya ait 5 yıldızlı otelin satılması ve gelirinin nerede kullanıldığının açıklanmaması; Ş.Denizer'in seçim döneminde yüksek meblağları bulan harcamaları sendikanın kaynaklarından kullanması vb.dir. Sorunların boyutunun varmış olduğu nokta yönetim içinde ayrışma ve çatışmalara neden olmakta, tam bir kaos yaşanmaktadır.

Buysa, komünist ve ilerici işçilerin sendika yönetimlerine gelmelerini zorunlu kılmaktadır. Seçimlerin yaklaşması bu kesimi seçim çalışmalarına itmiştir. Havzadaki devrimci muhalefet tek tek bölgelerde birbirinden bağımsız yürümektedir. Ayrıca görünen yanlarıyla cılız kalmaktadır. Havzanın geçmişten beri uygulanagelen ve sınıfı mücadele alanında geriye çeken özgünlükleri devam etmektedir. Nedir bunlar?

- Yerli yabancı ayrımının sürekli körüklenmesi. Köy kökenli gruplu (münavebeli) işçilerin ocaklardaki şef, başçavuşlar ve köy muhtarları aracılığıyla şovenist propagandaya maruz kalmaları. Bu nedenle, gerçekte işçi sınıfının sorunlarına tamamiyle yabancı, tek özelliği yerli olmasından gelen insanların sendika yönetimlerine seçilmeleri, sendikacılığın sırf kariyer ve maddi ayrıcalık taşıyan kurum haline dönüşmesine neden olmuştur. Madencilerin uzun dönemler suskun kalmalarında (bütün koşullar hazır olmasına rağmen), bu durum önemli etken olmuştur. Şovenizmin kalıcı bir çalışmayla kırılamadığı oranda devrimci atılımdan da, sendikayı devrimcileştirmekten de sözedilemeyecektir.

Yeraltı ve yerüstü işçileri arasında geçen toplusözleşmeden başlayan ve bugün açığa çıkan ayrılıklar sürekli körüklenmekte ve rahatsız edici boyutlara varmaktadır. Kaynağını ücretler arasındaki dengesizlikten alan sorun, sınıfın birliğini bozmaya yönelik bir politik malzeme halini almıştır. Burjuvazinin Zonguldak üzerine oynadığı oyunlar gözönünde tutulursa, ayrılığı yaratma çabalarının tesadüfi olmadığı aşikardır. Milyarların, trilyonların bir kalemde belli güç odaklarına aktığı bir ülkede işçilerin ücretlerinin birbiriyle karşılaştırılması ve sorun yaratılması böl-yönet taktiğinin pervasızca uygulamaya konduğunun göstergesidir. Bu oyunun bozulması acil bir görev olarak komünistlerin ve devrimcilerin önünde durmaktadır.

Seçim çalışmaları şeriatçı-faşist kadroların da etkin katılımına sahne olmaktadır. Bölgelerde faaliyet yürüten devrimcilerin kendi aralarında kısır çekişmeleri bırakıp, en geniş katılımı sağlamaları gerekmektedir. Katılım, insiyatif devrimcilerin elinde olmak koşuluyla, sosyal-demokrasi yanlısı işçileri de içermelidir. Bu yöndeki çalışma bölge-

de hakim olan sosyal-demokrasinin etkinliğinin kırılmasına uygun bir zemin olacağı gibi, olası bir bölünme sonucunda faşist-şeriatçı kesimin elde edeceği başarıyı da boşa çıkaracaktır.

Havza, burjuva devletin ilgi odağı konumunda. 12 Eylül faşist darbesi sonrasında uygulamaya konan ekonomik politikalar madencileri direk ilgilendirmektedir. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin özelleştirilmesi ya da kapatılmasını sağlamak amacıyla TTK sürekli zarar ettirilmiştir. TTK'nın iyileştirilmesine yönelik ayrılan ödenekler kullanılmamış. Örneğin '88-90 yılları arasında havzaya öngörülen yatırımlar ve gerçekleştirilenler aşağıda gösterilmiştir.

Yıl	Öngörülen yatırım	Gerçekleşen yatırım
1988	34,8 milyar	22,7 milyar
1989	149 milyar	43 milyar
1990	290 milyar	75 milyar

Yatırımların yapılmaması iş kazalarının artmasına da neden olmuş, 1980 ile '90 yılları arasında 414 kişi hayatını kaybetmiştir (Sakatlananlar dışındadır). Burjuvazi sık sık ocakların kapatılmasını gündeme getirmekten kaçınmamıştır. Bu açıklık 30 Kasımda başlayan Zonguldak direnişine kadar devam etmiştir. Direniş sırasında işçilerin "Ocaklar bizimdir, kapatılamaz" slogaları burjuvazinin geri püskürtülmesine ve daha ölçülü adım atmasına neden oldu. Ancak tüm olgular burjuvazinin Zonguldak'a bakışının değişmediğini gösteriyor. DYP-SHP koalisyonunun KİT'ler üzerine dünya bankasının raporunu olduğu gibi kabul etmesi gerçeği açıkça sergilemektedir. Buna göre KİT'ler üçe ayrılıyor;

- hemen satılacaklar,
- düzeltilip (iyileştirilip) satılacaklar,
- kapatılacaklar.

Birinci olasılık mümkün değildir. Diğer iki olasılıksa havzayı bunalımın eşiğine getirecektir. En kötü ihtimalle, ileriki tarihlerde işten atılmalar gündemeki yerini alacaktır. Bu konuda da devrimciler madencileri sürekli uyanık tutmak, düşünsel olarak donatmak zorundadırlar.

'90 yılı toplusözleşmesinin taslak çalışmalarının tabanda etkin bir çalışmayla hazırlanması işçi kitlesinin mücadele azminin körüklenmesinde önemli rol oynadı. Sık sık atılan "taslaktan taviz vermeyeceğiz" sloganı geriye doğru adım atmanın önünü kapattı. Madencinin deyimiyle "gemiler yakıldı". Bugün ise ağırlığın seçim çalışmalarına verilmesi, taslak çalışmasını bir kenara itiverdi. Oysa toplu işsözleşmesi görüşmelerine güçlü girilebilmesi için kesinlikle bugünden tabanı bu yönde de harekete geçirmek gerekmektedir. Şube yönetimleri gerçekleşecek seçim sonucunda büyük bir ihtimalle koltuklarından olacaklarını biliyorlar. O nedenle alınan erken seçim kararını tekrar normal tarihi olan Eylül 1992'ye (toplu iş sözleşmesi sonrası) atabilirler. Bu durum onlara ekonomik anlamda bir çok avantaj sağlamaktadır. Örneğin Temmuz'dan alınacak bir gün kıdem tazminatlarını ikiye katlamaktadır. Büyük olasılıkla seçim toplu işsözleşmesi sonrasında yapılacaktır. Önümüzdeki döneme güçlü girmek istiyorsak, sınıfın birliğini sağlamaya yönelik çalışmalara hız vermek tabanı duyarlı hale getirmek gerekmektedir. Tabanı duyarlı hale getirmenin aracı işyeri komitelerini canlandırmak, bunlar aracılığıyla sorunları işleyerek bilince çıkarmak olacaktır. Sendikanın hedef şaşırtarak ilgiyi seçim çalışmalarına çekmesi de etkisiz kılınarak her iki alanda da hazırlıklı olmak sağlanacaktır. O halde salt seçim çalışması değil, tabanın mücadeleye hazırlanması temelinde komiteleşmeyi de sağlamak durumuyla karşı karşıya gelinmiştir. Her iki durumda da işlenecek sorunlar ortaktır ve aynı çabaya hizmet etmektedir.

Madenciler 30 Kasımdan başlayarak yükselttikleri direniş bayrağını daha yükseklere çıkarmak sorumluluğuyla yüklenmişlerdir. Bu günler ileride sorumluluğun kusursuzca yerine getirilebilmesinin yapıtaşlarıdır. Ayrıca sendikaya olan güvensizlik, alternatif devrimci önderliği de ileriye çıkartabilir. Çalışmaları madencileri yönetecek bir perspektifle ele alırsak yönetmek hayal olmaktan çıkacak, maddi bir gerçek haline dönüşecektir. Parti de ancak bu koşulların iyi değerlendirilebilmesi ve geniş ufuklu düşünülmesi ortamında doğar.

Ö.HACI
Zonguldak/Ocak '92

Türki Cumhuriyetler ne vaad ediyor

Hayaller ve gerçekler

Sovyetler Birliği'nin kapitalist sistemle bütünleşmesi ve ulusal çatışmalar eşliğinde dağılması, özellikle Kafkaslarda ve Orta Asya'da ortaya çıkan Türki Cumhuriyetler, Türkiye ile tarihi, kültürel bağları ve coğrafi yakınlıkları nedeniyle Türk burjuvazisine önemli olanaklar sunmaktadır.

Bunu gören Türk burjuvazisi, Balkanlar'dan Çin'e uzanan "büyük Türkiye" özlemiyle büyük bir sevince kapılmıştır. Emperyalist basın da, bölgenin Almanyası, Japonyası, Doğu'nun yıldızı gibi payelerle Türk burjuvazisinin iştahını daha da kabartmıştır.

Ne var ki, aradan geçen şu henüz oldukça kısa zamanın olayları, Türk burjuvazisinin, emperyalist hayallerini yaşama geçirmede fazla bir şansa sahip olmadığını bütün açıklığı ile ortaya çıkarmaktadır.

ABD emperyalizminin egemenliğinde oluşan "yeni dünya düzeni"nde bölgesel liderliğe oynayan Türk burjuvazisi, ilk dersini Körfez kriziyle almıştı. Bir koyup yirmi alma planları yapan Türk burjuvazisi umduğunu bulamadığı gibi, bölgede yeni düşmanlar kazandı, Kürt ulusal hareketinin daha da güçlenmesinin ortamını elinde olmayarak yarattı.

Türk burjuvazisi, Körfez kriziyle içinde düştüğü çıkınazın muhasebesini yapmaya henüz fırsat bulamadan, bu kez de Türki Cumhuriyetleri fethetme sevdasına kapılmıştır.

Ama bu sevda da fazla uzun sürmeden ilk "sınav"da büyük bir yara almıştır.

Yukarı Karabağ'da Ermeni ve Azeri çatışması, Türkiye'nin Türki Cumhuriyetlere "ağabeyilik" rolünü oynaması için bir fırsattı. Ne var ki, burjuva basın ve TRT günlerdir Ermeni düşmanlığı ile birleşen şoven bir kampanya sürdürmesine ve muhalefet partilerinin kışkırtmalarına rağmen, Türk burjuvazisi sadece olayları seyretmek ve "diplomatik girişimler"le yetinmek zorunda kalmıştır. "Ağabey"in itibarı ve "hava"sı kardeşleri nezdinde büyük bir yara almıştır.

Türk burjuvazisinin aksi bir tutumu, her türlü yoldan Azerilerin yanında yeralması, başta ABD emperyalizmi olmak üzere Batılı emperyalistleri karşısına almayla sonuçlanacağı gibi, Ermenistan'la tarihten gelen toprak sorununun da güncelleşmesine, Kürt sorununa ek olarak bir de Ermeni sorunuyla yüzyüze gelmesine neden olacaktı. Bu ise, Türk burjuvazisi için yeni bir batak alan yaratmak anlamına geliyordu.

Türki Cumhuriyetler sorunu aylardır burjuvazinin baş gündem maddelerinden birini oluşturuyor. Basın sürekli ortaya çıkan olanaklardan sözederek pembe tablolar çizerken, karşılıklı heyetler de gelip gidiyor. Bu sorun, Demirel'in ABD gezisi sırasında da öncelikli gündem maddelerinden biriydi.

Bir dizi ekonomik ve politik sorunla, özellikle de kritik bir noktaya gelen Kürt ulusal hareketiyle içte bunalan burjuvazi, dıştaki arayışlarla iç sorunlarını dengelemeye çalışıyor. Avrupa Topluluğu ile bütünleşme hayalleri kısa ve orta vadede suya düşen, Ortadoğu'da kendine gerek duyulmayan Türk burjuvazisinin dıştaki yönelişi iki temel çerçeveye oturuyor. Bunlardan biri, "yeni dünya düzeni" çerçevesinde ABD'yle işbirliğini sağlamlaştırma, diğeri ise, başta Türki Cumhuriyetler olmak üzere bölgede stratejik bir ağırlığa, liderliğe soyunmadır.

Türk burjuvasinin ABD hesabına bölge jandarmalığına soyunmada pervasızlığı bilinmesine rağmen, bölge liderliği hayli büyük güçlüklerle yüzyüzedir.

Herşeyden önce derin bir ekonomik bunalımla boğuşan, 50 milyar dolarlık dış borçla dizginlerini emperyalistlerin eline veren, artan bir toplumsal huzursuzluğa ve Kürt ulusal hareketi gibi düzeni çözümsüzlüğe sürükleyen politik açmazlara sahip bir ülkenin burjuvazisi olarak, ortaya çıkan olanaklar ne olursa olsun, Türk burjuvazisinin yapacağı fazla bir şey yoktur. Öte yandan, bu ülkelerde ortaya çıkan olanaklardan yararlanmak isteyen sadece Türk burjuvazisi de değildir. Başta ABD emperyalizmi, yanısıra Almanya ve Japonya, bölgesel güçlerden Rusya, İran ve Pakistan, tümü de bu ülkelerde ortaya çıkan olanaklardan yararlanmak için mevcut avantajlarını kullanarak yarışıyorlar. Bu da Türk burjuvazisinin ikinci güçlüğünü oluşturuyor.

Burjuva basın ve politikacıların, Türki Cumhuriyetlerin çaresizlik içinde Türkiye'ye sarılmak için adeta kuyruğa girdiği şeklindeki aldatıcı propagandalarına rağmen, bu ülkelerin yöneticilerinin de kendilerine göre beklentileri ve değişik alternatifleri vardır. Bu beklentilerini en iyi kim karşılarsa onunla işbirliğine gireceklerdir. Bu ülkelerin beklentileri gözetildiğinde, Türkiye burjuvazisinin güçlükleri daha iyi anlaşılır. Bu ülkeler, her şeyden

önce kapitalist bir sisteme geçmek için, sermaye yatırımına, kapitalist ekonomik ve politik yönetim deneyimine sahip uzmanlara gereksinim duyuyorlar. Türk burjuvazisinin ise ne yeterli sermayesi, ne de o ülkelerin gereksinimine yanıt verecek uzman kadrosu vardır.

Türk burjuvazisi sadece inşaat gibi bazı altyapı yatırımları yapacak ve kısmen ticareti geliştirecek olanaklara sahiptir. Bu burjuvazi için gerçekten de yeni bir olanaktır. Ancak ticaret de karşılıklı olursa bir değer taşır. Bu ülkeler ise ticaret yapacak yeterli bir paraya da gereksinim duyuyorlar.

Bunun bilincinde olan ve tek başına fazla şansı olmadığını gören Türk burjuvazisi için tek çıkar yol, büyük emperyalist güçlerin taşeronu olarak bu bölgelerde etkisini geliştirmek olabilir. Demirel'in ABD ziyareti aynı zamanda, ABD'ye taşeronluk başvurusuydu.

Türkiye taşeronluğa, köprü olmaya hazır ama büyük patronun Türkiye'yi taşeronluğa kabul etmesinin kolay olmayacağı anlaşılıyor. ABD politikasında söz sahibi olan Kissinger, ABD'nin Türkiye dışında Türki Cumhuriyetlere yönelmesi gerektiğini, bölgesel güç olarak da Moskova ile ilişkileri geliştirmenin ABD'nin çıkarlarına daha uygun olduğunu açıkladı. Zira, ABD'nin Rusya ile kuracağı yakın ilişki, ABD'ye sadece Türki Cumhuriyetlerde değil, Bağımsız Devletler Topluluğu'na üye tüm ülkeler üzerinde yeni pazar olanakları sağlayacaktır.

Ayrıca, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla ortaya çıkan devletler her ne kadar bağımsızlıklarını ilan etmişlerse de, yıllardır merkezi yapının getirdiği bir durum olarak, Rusya Cumhuriyeti'ne bağımlı durumdadırlar ve bu bağımlılığı hemen koparacak olanaklardan yoksundurlar. Bu da, ABD'nin Rusya üzerinden diğer ülkelerle ilişkilerini geliştirmesini daha avantajlı kılmaktadır.

ABD bir dizi seçeneğe sahiptir. Kuşkusuz bunlar içinde en avantajlısına oynayacaktır. ABD'nin Türkiye'nin taşeronluğunu tek seçenek olarak kabul etmesi, Rusya ile kuracağı yakın ilişkiyi de zorlayacaktır. ABD bir taşeron olarak Türkiye'nin avantajlarını değerlendirmeyi bütünüyle gözden çıkarmasa da, o Rusya ile işbirliğine daha çok öncelik verecektir.

Büyük emperyalist güçlerin taşeronu olarak da olsa, Türki Cumhuriyetler, Türk burjuvazisi için yine de bazı kısmi olanaklar sunmaktadır. Herşeye rağmen bu olanaklardan yararlanmak için çabalarını sürdürecektir.

Bütün sorun Türk burjuvazisinin içteki sorunlarını çözme ve dışta rahat hareket etme olanağına kavuşup kavuşamayacağıdır. Bütün göstergeler ise, Türk burjuvazisinin iç sorunlarını hafifletecek olanaklardan yoksun olduğunu gösteriyor.

İdeolojik güçlülük

(Baştarafı s.18'de)

2) Ayrıntılarını kendi başlarına ele alıp onlardan hareket edenler "kör" ve kısırdırlar. Ayrıntı içinde boğulurlar. Bütünü yakalayıp orada kalanlar ise genel söylemlerden ileri gidemez. Pratiksizleşip, pasifize olurlar. Yapılması gereken bütünü yakalayıp ayrıntıya inebilmek, başka bir deyişle ayrıntıyı bütün içinde değerlendirebilmek. Ancak böylelikle sağlıklı harekete kavuşabilir.

Bu iki noktayı bir örnekle açıklamaya çalışalım. Eğitim sistemi ve öğrenci gençlik mücadelesi üzerine sosyalist yazında pek çok yazı yayınlanmıştır. Bunlar esas olarak eğitim sistemi gericidir, şovenisttir, dincidir, burjuva sınıfın yararınadır, kapitalizmin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü sağlar vs. vs. öteye gidememiştir. Bunun mücadeleye yansıyışı ise slogancılık olmuştur. Ve soruna böyle yaklaşmak mücadeleyi bir adım olsun ileri götürememektedir.

Oysa eğitim sisteminin ne olup olmadığı, kimin yararına, kimin zararına, hangi araç-gereçleri kullarak, nasıl bir eğitim felsefesi ve programı ile hangi güçlerden yararlanarak vs. yaptığını da yetkin bir şekilde açığa çıkarmak gerekir. Ve de bütün bu hususları eğitim sistemini, eğitim sistemini de Türkiye'deki sınıf ilişkilerinin ve bunu da dünya kapitalist-emperyalist sistemin bütünlüğü içinde değerlendirmek gerekir. Sorunu böyle açımlayınca eğitimin burjuva sınıf karakteri, ve bu karakterden kaynaklanan özellikleri hiçbir spekülatif yoruma yer vermeyecek şekilde net ve somut verileriyle açığa çıkacaktır. Bu veriler ise, mücadele azmindeki gençliğin ve eğitim emekçilerinin elinde mücadele araçları olarak yoğunlaşacaktır.

Ayrıca bu durum gerçeğin farklı algılanışını engelleyerek, bundan kaynaklanan farklı mücadele anlayışlarını birleştirici bir rol de oynar.

Melih AK

Ciddiyet, duyarlılık, sorumluluk...

Bir öncü işçi inisiyatifi: İşçi Kurultayı

İyiniyetle ve devrimci duygularla başlatılan ve arzulanan düzeyde bir faaliyet olmamakla birlikte bugünedek yürütülen Kurultay çalışması amacından ve işlevinden saptırılarak dağıtılmak isteniyor.

Kurultay fikri ilk ortaya atılıp çağrı yapıldığında küçümsenmeyecek bir ilgi toplamıştı. Zira nesnel bir ihtiyaç üzerine doğmuştu. Şöyle ki; '90 yılı içerisinde gelişen tek tek işçi eylemlilikleri devrimci propagandanın da etkisiyle sınıfta genel grev şiarını güncelleştirmiş, ekonomik-sendikal içerikli de olsa gelişen işçi eylemlilikleri sermayeye karşı toplu bir karşı çıkışı dayatmıştı. Burjuvazi işçi sınıfından gelebilecek böylesi bir çıkışı bürokrat sendika liderleri aracılığıyla 3 Ocak'ta bloke etmeyi başardı. 3 Ocak hak alıcı, sermaye iktidarını gerileterek değil, işçi sınıfının biriken tepkisinin reforme edilmesiyle sonuçlandı. Sınıf 3 Ocak'la moral bulmadı, moral kaybına uğradı. Ardından Körfez savaşı patladı ve savaş psikozuyla yığınlar terörize edildi. Grevler yasaklandı ya da ertelendi. Sermaye düzeni toplu bir kıyıma girişti; 300 bin işçi sokağa atıldı. Emperyalistlere uşaklıkta kusur etmeyen iktidar sahipleri uşaklığın faturasını işçi ve emekçilere ödettirmek için saldırılarını yoğunlaştırdı. Tüm bunlara "arti-terör yasası" adı altında devlet terörüne meşruluk zırhı geçirme girişimi eşlik etti vb.

Bu süreç boyunca işçi sınıfı cephesinde edilgenlik hakimdi. Başta Türk- İş başkanı Ş. Yılmaz olmak üzere sendika liderleri sükuneti tavsiye eddiyorlardı. Sınıfta ve emekçi yığınlarda yoğun bir öfke birikimi vardı. Tensikatların tam bir kıyıma dönüşmesi bu öfkeyi arttırıyordu. 1 Mayıs yaklaşıyordu. Yeni toplusözleşme dönemine girilmiş, 600 bin işçi toplusözleşme dönemlerine özgü bir hareketlilik içerisine giriyordu. Hava- İş grevi patlak vermişti bile.

İşte bu koşullarda bir grup komünist ve devrimci işçi İstanbul İşçi Kurultayını toplama sorununu tartışmaya başladı. Tartışma ortak fikre dönüştü. Bunun için ilk elden işe el koyması gereken öncü işçilere çağrı yapıldı. Çağrı, çoğu öncü işçi içinde ilgi ve destek buldu. Devrimci hareketin önemli bir kesimince desteklendi. İlk toplantısı farklı siyasal eğilimlerden 200 işçi ve devrimcinin katılımıyla yapıldı. Yürütme seçildi. Yürütmenin hazırladığı çağrı metni 44 değişik fabrika ve sendika temsilcilerinin desteği ile kamuoyuna sunuldu.

Başlangıç: Neden ve nasıl bir Kurultay?

Gelinen yerde üzerinde hayli tartışma yapılan; işlevsizleştirilmek istenen Kurultay girişiminin amacı-işlevi neydi? Bu, katılan tüm eğilimlerin yeraldığı ve onayladığı çağrı metninde anlatılmıştı. Kurultay çağrı metninde geride bırakılan süreç ve geliş-meler şöyle özetleniyor: SS Karamanesi kitlesel bir dirençle karşılanmamıştır; Zonguldak madencilerinin direnişine gerekli destek verilmemiştir; Körfez krizi ve savaşı döneminde sınıf tutum alamamıştır; 3 Ocak genel Eylemi düzene yönelik ciddi bir kitlesel eyleme dönüştürülememiştir; Kürt halkına yönelik sürdürülen kirli savaş ve soykırıma varan devlet terörüne sessiz kalınmış, Kürt halkının özgürlük mücadelesine gerekli destek verilmemiştir; Ve aynı dönemde gündemde olan devlet terörüne yasal kılıf geçirmek demek olan "terör" yasasının çıkartılmasına karşı mücadele örgütlenmemiştir.

Bu nedenle Kurultayın işlevi ve görevleri de kısaca şöyle tanımlanmıştı: Tüm grev ve direnişlerde dayanışmayı sağlamak; Sendikalara sahip çıkmak, sendikal bürokrasiye karşı mücadele etmek ve sendikaları işlevli hale getirmek; Sermaye iktidarının, başta örgütlenme hakkı olmak üzere temel demokratik hak ve özgürlükler önünde engel olan yasa ve yasaklarına karşı mücadeleyi yükseltmek; Sınıfın politik öncüsünden yoksun olması olgusundan hareketle, bu sorunun anlamını ve önemini tartışmayı gündeme almak; Kürt ulusal direnişini ezme çabasına karşı suskun kalmamak.

Mücadeleyle aşılan ilk engeller

Gerçek şu ki, çeşitli politik eğilimlerin ortak hedefler etrafında bir araya gelmesi oldukça anlamlıydı. Asgari bir ciddiyet ve sorumlulukla hareket edildiğinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin aşılabileceğini, kurultay fikrinin ete-kemiğe büründürülebileceğini gösteriyordu. Kısaca iyimser olmamak için hiç bir neden yoktu. Bu iyimserlik tüm kurultay çalışmasına katılanlarda vardı. Çağrı metni dağıtıldı. Bölge büroları oluşturuldu. Bursa mitingine gidildi. Hasel grevine müdahale edildi ve bir bültenin çıkartılması gündeme alındı vb.

Başlangıçta düşünülen, böylesi bir Kurultayı

Haziran'91'de toplayıp bitirmekti. Ancak 1 Mayıs sonrası işler aksamaya, plaklar bozuk çalmaya başladı. Sol hareketin eski hastalığı Kurultaya da bulaşmış, bozucu eğilimler çıkmıştı. Nedenlerini anlamak önem taşıyor.

Kurultay girişimi, sosyalist ya da devrimci grup liderlerinin doğrudan müdahalesi ile başlamadı. İçerisinde bu grupların siyasal etkisindeki işçiler olmakla birlikte, daha çok tabandaki öncü ve devrimci işçilerin inisiyatifiyle başladı ve hayli başarılı bir çıkış yaptı. Kurultay canlılığını gören grup önderlikleri kendi taraftarı işçiler üzerinden müdahale ettiler ve Kurultay kısır çekişmelerin, amaçtan uzak boş ve saptırıcı tartışmaların yapıldığı bir alana döndü. Amaca uygun bir işlev yerine kendini tartışmaya başladı. Bunun ortaya çıkarttığı iki sonuç var: Birincisi; komünist ve devrimci akımların etkilediği işçiler arasında birlikte hareket etme,sermaye iktidarına karşı güçlerini birleştirme eğilimi güçlüdür. İkincisi; ben-merkezci, grupçu ve kendi tekelinde olmayınca herşeye karşı çıkma ve yaratılanı yıkma çabası, bir dizi grubun önderliklerinde hala aşılamayan eski bir hastalıktır. (Grup önderlikleri, ortak müştereklerde birleşerek devrimci hareketin politik bir odak haline gelmesi için gereken sorumluluğu ve duyarlılığı hala göstermiyorlar.)

Kurultay çalışması içerisindeki kimi gruplar, Kurultayı kısır tartışmalarla oyalamayı marifet saydılar. Tüm çabamıza rağmen bu eğilim hala kırılabilmiş değil. Önceleri, Kurultay çağrı metni yayınlanmasına ve ilgi toplamasına rağmen, "Kurultay olmalı mı, olmamalı mı?" tartışması sürdürüldü. Kurultayın düzenlediği gezi bu oyalayıcı tartışmayı sürdürenlerin suratlarına bir şamar gibi patladı. Tartışma pratiğin gücüyle kesildi. Bu kez hedef olarak çıkarılacak bülteni seçtiler. "Bülten çıkmalı mı, çıkmamalı mı?" Kurultay Bülteni tanıtım sayısı bu tartışmayı da sonuçlandırdı. Şimdi de Bültenin çıkışı, "burada politika yapılmaz, bu örgüt platformu değil işçi platformudur" denilerek, politik metinlerin Bülten'de yayınlanmasına karşı çıkılıyor, dolayısıyla Bülten'in çıkışı engelleniyor.

Kurultay başlangıç aşamasında aldığı kararla ilk sayısının konusunu parti ve sendikal sorunlara ayırmıştı. Bu ne bazı aklı evvellerin sandığı ve iddia ettiği gibi Kurultaydan parti çıkarma anlayışının ürünüdür, ne de kurultayı parti yerine ikame etme çabasıdır. Amaçlanan, sınıfın öncü kesimine ve kitlesine partinin öneminin, işlevinin ve sahip olmamız gereken partinin ne tür bir parti olacağının propaganda edilmesi ve kavratılmasıdır yalnızca. Peki bundan rahatsız olmak niye?

İleri'ye bir çift söz

Bugüne kadar kurultay çalışmasının dışında kalmayı marifet saymış, arada toplantılara katılıp nutuk atma dışında hiç bir katkısı olmamış TKP-ML Hareketi'nin çarpıtılmış bilgilerle merkez yayın organları *İleri* dergisinin sayfalarında Kurultay üzerine garip tanımlamalar yapıp maksatlı suçlamalara girişmesi, ancak kötü ve aşılamayan bir önyargının ifadesi olarak değerlendirilebilir. *"...her kim ki yayın organını küçük hesaplarla kullanmaya, kendi gündemini dayatma ve empoze etmeye kalkışırsa, o, hareketin bilinçli ya da bilinçsiz bir baltalayıcısından başka bir şey olmamaz"*, *"...kurultay ve yayın organın gündemini parti sorununu dayatmak, ileri işçileri hiç mi hiç birleştirici olmayan, açıkça bir dargörüşlülüğün ifadesinden başka bir şey değildir"*. (*İleri*, Şubat 1992, sayı:93, s.19)

Bu sözde eleştirinin muhatabı EKİM'dir.

Biz *İleri*'nin ve başkalarının Kurultay çalışmasına katılmak istemesinden yalnızca sevinç duyarız. Ama *İleri* yazarları zahmet edip sorunu bir EKİM'ci işçiyle tartışsalardı ya da taraftarlarına okutmadıkları *Ekim*'i hiç değilse kendileri inceleme zahmetine katlansalardı, "bilgi" kaynaklarının kendilerini aptalca şeylerle yanılttığını görürlerdi. Bizi ne legalist-reformistlerle ne de Türkiye soluna yeni dönemde eklenmiş anarko-sendikalistlerle karıştırmayın. Biz marksist-leninistleriz ve partinin nerede ve nasıl yaratılacağı konusunda kimsede tereddüt bırakmayacak denli açık görüşlere sahibiz. (İlgi duyanlara buna ilişkin en son metinlerimizden birini, EKİM I. Genel Konferansı'nın Parti sorununa ilişkin değerlendirmesini öneririz.)

TKP-ML Hareketi'nin yeni ortağı TKEP yanlılarının Kurultayı legal parti yaratmaya araç etme eğilimine ve çabasına karşı bizzat biz mücadele ettik. Yapılmak istenen yalnızca partinin anlam ve önemini, partisizliğin sınıf hareketine çıkarttığı faturaların ağırlığını anlatmaktır. Bu ise yalnızca bizim değil, komünist olmak iddiasındaki herkesin gündemidir. Parti gündemini dayatan biz değil, gündeme aciliyetini dayatan partisizliktir. Yıllardır (tam yirmi yıldır!) "Hareket" olmaktan kurtulamayan, parti çıkarlarını grup çıkarlarının önüne koyması gerektiğini kavrayamayan ve hareketlikten bir türlü particiliğe ulaşamayan *İleri* çevresinin bunu anlaması oldukça güç görünüyor.

Yayın organının gündemine parti sorununu dayatma iddiasına gelince... Bu arkadaşlara bir tavsiyemiz daha olacak. Gidin kurultay çağrı metnini

inceleyin. Kurultay Yürütmesinin Bültenin ilk sayısının konusu ile ilgili kararını öğrenin. O zaman göreceksiniz ki parti sorununun işlenmesi bizim değil, bizzat yürütmenin oybirliği ile aldığı ve bugün uygulama aşamasına geldiği kararıdır. Bunu öğrendiğinizde de bu kadar üfürmeniz gerekmez. Biz burada yalnızca sorumluluğunu paylaştığımız kurultay kararını uygulamaya çalışıyoruz. Hepsi bu.

Ekonomist-sendikalist anlayışlar

Kurultay girişimini sendikal çerçevede tanımlayanlar sendikalisttir ve sendikalizmle kafayı bozmuştur. İşçi çalışmasından anladığı yalnızca devrimci sendikalizmdir."Kızıl sendikacılık" diyenin de, "sınıf ve kitle sendikacılığı" diyenin de ufku anarko-sendikalizmle sınırlıdır.

Kurultay ne bir sendikal girişimdir ne de sendikaların işlevsiz olmasından doğan boşluğun öncü ya da ileri işçiler tarafından doldurulma çabasıdır. Kurultayı sendikal çerçevede tanımlamak, en kabasından, en ilkelinden bir ekonomizmdir.

Kurultay İstanbul'un sınıf bilinçli ileri işçilerinin, sosyalist ve devrimci işçilerin politik bir platformudur. İşlevi politiktir, politik olmak zorundadır. Kaldı ki Kurultayın nasıl bir işleve sahip olması gerektiği, ortaya çıkış nedenleriyle doğrudan bağlantılıdır. Bu çok açık bir biçimde Kurultay çağrı metninde ifadelendirilmiştir.

Bu metnin ruhuna uygun davranmak yerine, orasından burasından çekiştirmek, geri platformlara çekip oyalamak, Kurultayı işlevsizleştirdiği gibi, kimseye bir yararı da olmayacaktır.

Sınıfın günlük ekonomik istemlerini iktidar mücadelesi ile bağı içerisinde ele almak başka şeydir. Sınıfın kitlesini kazanmak çabası adına kendini bu istemler uğruna verilen mücadele ile sınırlamak başka şeydir. Birincisi devrimci-ihtilalci bir bakışı; ikicisi reformizmi, ekonomizmi anlatır.

Kurultayın bugünkü tıkanıklığında en büyük sorumluluk, Kurultayın devrimci politik bir işçi platformu olduğunu şimdilerde unutan, "burada politika yapılmaz, biz ancak günlük ekonomik mücadelelerle ilgilenebiliriz" diyerek, politika yapan sendika bürokratlarının bile gerisine düşen ekonomist zihniyetlere aittir. Oysa bu aynı anlayışın sahipleri geçmişte kurultay çağrı metninin altına imza atmışlardı. Sosyalist olma iddiasına sahip bu eğilimlerin beyni ekonomizmle, sendikalizmle kuşatılmıştır. Varsa yoksa ekonomik istemler... Bu istemler temelinde güç toplamak... Oysa bu istemleri aşan ihtilalci bir iktidar perspektifine ulaşılmadan, sınıfa politik bir perspektifle ulaşıp bu temelde maddi bir güç yaratılmadan sınıf devrime hazırlanamaz. Tersi sınıfın ekonomizmin ve sendika bürokrasisinin kuyruğuna takılmasına yardımcı olmak demektir. Ekonomizm-sendikalizmde ısrar devrimci politikayı yasaklama sonucuna yolaçıyor. Bu nedenledir ki "burada politika yapılmaz" denebiliyor. İşçi sınıfına ve öncülerine politikayı yasaklamaya çalışmak burjuva politikacılığıdır. Bu arkadaşların öznel niyetleri ne olursa olsun nesnel olarak mevcut devrimci konumlarıyla tam bir çelişki içerisindedirler. Eğer "işçiler politikadan anlamaz, politika yaparsak işçileri kucaklayamayız" deniliyorsa -ki en önmeli itiraz noktalarından biri budur- bu devrimci konumdan ve sorumluluktan uzaklaşmanın, sınıfın geri eğilimlerine teslimiyetin ifadesidir. Türkiye'de devrimci hareket henüz işçi hareketiyle sağlam ve köklü bağlar kuramamışsa eğer, bu hep kendiliğinden hareketin kuyruğuna takılmdığı içindir. Sınıf mücadelesine iktidar penceresinden değil, sendikal pencereden bakıldığındandır. Bu bakış değişmediği müddetçe de sınıfla güçlü bağlar kurulamaz.

İşçi sınıfı devrimcisinin öncelikli görevi, sınıfın aydınlatılması, politik bilincinin geliştirilmesi ve devrimci bir sınıf olarak sermaye düzeninin devrilmesi, siyasal iktadırın ele geçirilmesi için sınıfa yolgöstermektir. Bu görevin kendisi, ideolojik, politik, ekonomik mücadeleler cephesinde yeralmakla yerine getirilebilinir. Kendini ekonomik istemleri dile getirmek ve bu mücadele içerisinde yeralmakla sınırlayan biri, işçi sınıfı devrimcisi değildir. Bir burjuva sendikacısından, kendiliğinden bilince sahip bir sıradan işçiden farkı yok demektir.

Örneğin kurultay girişimi Hasel grevine, Cam-Ambalaj direnişine ya da Kartal Belediye işçilerinin eylemlerine ilgi gösteriyor, ama devlet terörüne, Kürt sorununa ya da yakın örnek Zonguldak madenci katliamına ilgisiz kalıyorsa, bu durum yalnızca Kurultay çalışmasına yön verenlerin politik iddiadan yoksunluğunu gösterir.

Kurultay bildirisinde sömürgeci zulmü kınayan bir cümlenin bile yeralmasına tahammül edemeyen "ben politik sorumluluk almam" diyerek karşı çıkan korkak ve kemalist artığı anlayış sahipleri kelimenin gerçek anlamıyla Kurultayın yüzkarasıdır.

Kurultaya politika yapmayı yasaklamak Kurultayı çürütmektir. Politikadan kaçış, devrimden ve devrimci konumdan kaçıştır. Kurultaya "politika yapamazsın" demek, Kurultaya katılanlardan devrimci kişiliklerini terketmesini istemektir. Bir yandan Kurultay darlaştırılmamalı, herhangi bir politik grubun gündemine esir edilmemeli demek, öte

yandan alınan kararları uygulamamak ve yeniden tartışma konusu etmek, samimiyetsizlik ve ciddiyetsizliktir. Bizleri birarada tutacak ortak hedeflerimiz fazlasıyla vardır. Ayrılıklarımız olabilir. Bunu yok saymamızı kimse isteyemez. Ne ki ortak yanlarımızı, ortak hedeflerimizi ve bunlara ilişkin sorumluluk ve görevlerimizi de unutmamak zorundayız. Birbirimize saygılı olmasını, özgürce tartışmasını, benimsemesek bile alınan kararlara uymasını da öğrenmek zorundayız. Ne yazık ki bunun tersi tutumlar sıkça görülüyor. Yürütmenin tensikatlarla ilgili hazırladığı özel sayının yayınevine verilmek üzere görevlendirdiği kişi tarafından kendi siyasal perspektifine uygun olarak değiştirilmesi, Kargo işçilerinin açıklamasının politik bulunarak Bülten'den çıkartılması buna çarpıcı bir örnektir.

İşin ilginç ve garip tarafı "Kurultay politik bir platform değil, Kurultay ancak günlük ekonomik istemlerle ilgilenebilir" diyenlerin, Kurultayı toplamaya çalışmak bir yana, belirsiz bir tarihe erteleyerek Kurultayı yasal parti yaratmak için bir mevzi haline getirmeye çalışmasıdır. Peki bu çabanın kendisi politik değil midir?

Kurultay bir politik işçi girişimi olarak ortaya çıktı. Tüm devrimci çevrelerin katılımına açık, propaganda ajitasyon özgürlüğüne bir sınırlamanın olmadığı, doğru önerilere açık bir girişimdi. Zaten bu ne denlediir ki geniş kesimin ilgisini topladı. Ancak ne gariptir ki bazı devrimci gruplar sorumsuzluk ve ciddiyetsizlik örneği sergiliyerek Kurultay girişimi karşısında ilgisiz kaldılar. Propaganda ve ajitasyonda serbestliğe, etkilenmeye ve doğru önerileri kabule açık, eylemde birliği savunan böyle bir girişim karşısında ilgisiz kalmak, görmezlikten gelmek, toplantılardaki saygı ve hoşgörü ortamını kötüye kullanarak nutuk çekme alanı haline getirmek, ama Kurultaya katkıda bulunmak yerine karalamaya çalışmak, Kurultaya katılıp bu platformu daha işlevli hale getirmek yerine, dışında kalmayı tercih ederek hayali senaryoları uydurup düşmanca saldırmak;* bu gruplara da, devrime de hiç bir şey kazandırmamıştır, kazandıramaz da.

Mezhepçilik, grupçuluk ruhununun başdöndürücü girdabında bocalayan, benim değilse, ben başlatmadıysam "lanet olsun" anlayışının ürünü olarak gözlerini dışındaki gelişmelere kapayan, sorumluluk duygusundan yoksun grup önderlikleri ve bu arada bu grupların politik etkisindeki işçiler şapkasını önüne alıp düşünmelidir. Biz, sosyalist ya da devrimci olduğumuzu söyleyen hareketler en elverişle koşullarda bile sermaye iktidarına karşı güçlerimizi neden birleştiremiyoruz? Biraraya gelebilmemiz için uygun koşulların olmadığı söylenebilir mi? Politika'dan bir tür kaçış olarak değerlendirilebilecek türden eğilimlerde neden ısrar ediyoruz? Kurultayı ekonomik, sendikal sorunlarla uğraşmaya hapsetmeye çalışmak ve politik işlevini yitirmesine yolaçmak, hangi sosyalist ya da devrimciye ne kazandırır? Politik talepler işlenmeden sınıfın bakışı kendi dar ekonomik-sendikal sorunlarından kurtarılarak temel-toplumsal sorunlara çevrilmeden işçi sınıfının kendisi için bir sınıf durumuna gelmesi mümkün mü? Hareket politikleşmeden sosyalist ve devrimciler sınıf içinde güçlü mevziler tutabilirler mi? vb.

* * *

Gelinen aşamada kurultay işlevsiz bir girişime dönüştürülmüş bulunuluyor. Yürütme içindeki "burada politika yapılmaz" diyen eğilim kurultayı kitlemiştir. Bültenin çıkarılmasını engellemek için yasakçı mantığını dayatan bu eğilim nedeniyle tıkanıklık aşılamıyor. Bu durumun yalnızca bir çaresi var; Kurultayı tıkayan bakışaçısı terkedilerek doğru politik bir bakışa ulaşmak ve bu bakışaçısıyla yeniden taban toplantılarına yönelmek; karar alan ve uygulayan bir Yürütme Kuruluna kavuşmak.

Kurultay önemli bir imkandı. Ne yazık ki bu bugüne kadar değerlendirilemedi. Hasel grevine müdahale, Kurultay gezisi, Pancar Motor ziyareti, Cam-Ambalaj ve Belediye işçileriyle dayanışma vb.vb. yaşanan uzun sürecin geride kalan ayak izleridir. Hayli renkli bir toprakta canlı, et-kemiğe bürünen bir Kurultay, devrimci hareketi bloklaştıran bir girişim olabilirdi. Bu fırsat kaçırıldı. Bunun sorumlusu sorumsuz grup liderleridir.

Kurultayın yaşadığı başarısızlık, devrimci hareketin politik kısırlığı ve sorumsuzluğuyla işçi sınıfındaki politik duyarsızlıkla doğrudan orantılıdır.

Gerekli sorumluluk ve ciddiyet gösterilirse Kurultay girişiminin yeniden canlanma imkanları vardır. Belli bir zaman diliminde yoğun bir faaliyetle toparlanarak başarıyla sonuçlandırılması gerekir.Bültenin zaman geçirmeksizin çıkartulması, çalışmanın fabrikalara kaydırılması ve toplumsal-siyasal gelişmelere ilgisizliğin terkedilmesiyle bu imkan değerlendirilebilir.

Biraz ciddiyet, biraz duyarlılık, biraz sorumluluk.

Tunç SERDAR

---

* *"Ne kadar bir işçi çıkışı gibi gösterilmeye çalışılsa da altındaki gerçek imza troçkist ve revizyonistlere ait olan bu çağrı, işçi sınıfının öncü siyasal örgütünün örgütleneceği alan konusunda bilinci bulandırmaya çalışmakta, faşist Özal'la aynı yönden ve eşzamanlı olarak silahını devrimcilere ateşlemektedir."* (Orak-Çekiç, sayı:78, s.9, siyahlar bizim)

İstanbul İşçi Kurultayı
Değerlendirilemeyen olanak

İstanbul İşçi Kurultayı çalışmaları bir yılını geride bıraktı. Geçen bu sürede ve gelinen noktada Kurultay çalışmalarını olumlu ve olumsuz bazı yönleriyle değerlendirmek istiyorum.

Bugün gündemde olan Kurultay tarihi ve geleceği konusundaki tartışmalardır. Genel gidişe objektif bakmak zorundayız; Kurultay fikri önüne koyduğu hedefler bakımından doğru ve yerinde bir tespitti. Ama istenilen yoğun katılım ve kitleselleşme gerçekleştirilemedi. Bunun bir çok nedeni olduğu açık. Özellikle sınıf içindeki öncüler ve devrimciler kurultay fikrini doğru bulmakla birlikte, taraftarı oldukları siyasal örgütler katılma kararı almadıkları için uzak durabilmektedirler. Çalışmalara katılan siyasi çevreler genelin azınlığını oluşturuyorlar. Kimileri ise Kurultay çalışmalarına karşı anti-propaganda yapıyorlar. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda bu olumsuzlukların yanısıra, yetersiz de olsa olumlu örnekler verebiliriz. Bölgesel Çalışma Komisyonlarının oluşturulması ve fabrikalarla sözlü propaganda ve özel sayı ile ilişki kurulması, bölgesel grev, direniş ziyaretleri ve mitinglere ortak katılım vb.

Şu bir gerçek ki, İstanbul gibi büyük bir metropolde, sendikalı sendikasız milyonun üstünde işçiyi içinde barındıran bu koca şehirde, mevcut şekillenişle toparlayıcı olmak elbette kolay değil. Devrimci harekete egemen küçük-burjuva halkçı görüşlerin etkisi öncüler aracılığıyla sınıfa da yansıyor. Bu öncülerin şahsında sınıfa yönelik çalışmayı ve toparlayıcı olmayı güçleştiriyor. Ancak kurultay iyi değerlendirilebildiği ve önüne koyduğu hedefler anlatılabildiği zaman, yarattığı etki tartışmasızdır. Bunun herhangi bir kimse tarafından reddedilebileceğini düşünmüyorum. Bu heyecanı canlı tutmak, sınıfın öncülerini çalışmalara çekmek, mevcut nesnel duruma müdahale etmek kurultay çalışanlarına düşüyor; çünkü Kurultay olacaksa işçilerle olacak, muhatabı onlardır, sınıftır. Diğer bir nokta gidilen fabrika ve işyerlerinde gerçekleştirilecek bir takım etkinliklerin (Kurultay tarihi, panel, bülten çıkarılması gibi) propagandası yapılmakta, ancak zamanında yapılmayınca Kurultayın ciddiyeti ve inandırıcılığı işçiler nezdinde zayıflamaktadır. Bu nedenle çalışmaların daha sağlıklı yürütülebilmesi, komisyon üyelerinin yürütmeyi her yönden denetlemesine bağlıdır.

Tüm bunların yanısıra olumlu gelişmeler de yaşanmakta, kurultaya sıcak bakmayan bazı siyasal eğilimler bugün artık bu çalışmalara katılma yönünde çaba göstermektedirler. Bu olumlu ve önemli bir gelişmedir. Bölge komisyonlarının, istenilen kadar olmasa da, ısrarlı çalışmaları bunda önemli bir etken olmuştur.

Kurultay tarihi ve geleceği konusunda kısaca şunlar söylenebilir. Geldiğimiz noktada Kurultayın çıkış zemini eleştirilmekte ve Kurultayı hemen şimdi kalıcı bir platforma dönüştürelim gibi değişik düşünceler gelişmektedir. Bence Kurultayın toplanmasını pratik olarak gündeme almalı, çalışmaları bu yönde yoğunlaştırmalıyız. Kalıcı mücadele platformlarına kuşkusuz ihtiyaç vardır. Birlik, ortak çalışma düşüncesinin böylesine yaygın olarak tartışıldığı bir dönemde Kurultayın toplanmasının, ilke ve hedeflerinin ortak olarak saptanacağı bir mücadele platformunun oluşturulmasının olanakları var.

Kurultay çalışmaları içinde gördüğüm bir nokta da, Türkiye'nin devrimcilerinin birlikte hareket etme niyet ve isteklerinin yanısıra son derece beceriksiz ve perspektifsiz davranmalarıdır. Kelimeler üzerinde fırtınalar koparılabilmekte, tartışmalar günler boyu gereksiz tekrarlamalarla sürdürülebilmektedir. Yine de bu eksiklikler bu tür platformların yaratılması ve işlerlik kazandırılması ile giderilebilecektir. Özellikle bizim yoldaşlarımız da bu tür davranışlardan kaçınmalı, toparlayıcı özelliklerini öne çıkarmalıdırlar.

Kurultay çalışmalarına daha bir istekli ve inatla sarılmak, sınıfı kendi davasına seferber etmek ve kurtuluşa giden yolda süreci hızlandırmak biz öncülerin görevidir.

Metin ŞAHİN

Parti, çekirdek ve sekt

Parti inşa süreci

Proletaryanın "kendinde sınıf"tan, "kendisi için sınıf" düzeyine çıkması, kendi sınıf ideolojisi ile donanıp donanmamasının bir sonucudur. Marksist-leninistler açısından bu sınıf ideolojisinin de proletaryaya taşınması görevinin kendilerine düştüğü açıktır. Proletarya örgütsel-profesyonel bir çaba olmaksızın, kendi sınıf ideolojisi (sosyalizm) ile buluşamaz. Bu da proletarya partisinin gereklilik koşuludur.

Proletarya partisini "parti " yapan şey sadece proletaryanın ideolojisini savunması da değildir. Parti bunun dışında proletaryanın -en azından- öncü kesiminin bir kısmını bünyesinde bulunduran ve sınıfın nabzını tutup, hareketlendirebilecek bir örgütlülük düzeyi gerektirir. Kısaca iktidara aday duruma bir örgütlü yapıdır parti. Marksist-leninist öncü, parti inşa sürecinde örgütsüz bir yapıda bulunamaz ve bir örgütlülük yaratır. Bu bir "parti" değildir ama onu inşa edecek olan "çekirdek"tir. Çekirdekten partiye giden süreç ideolojik-politik-örgütsel inşa sürecidir. Sınıfın dışında kurulan çekirdek, bu süreçte hata ve eksikliklerinden arınarak partiye evrilir. Burada önemli olan nokta çekirdek ile partiyi birbirinden ayıran farkın sadece örgütlenme düzeyinde olmadığı gerçeğidir. Marksist-leninist parti bile ne hatasızdır, ne de eksiksiz. Doğa yüzde yüz saflık durumunu sadece kavramda tanır. Bu anlamda parti inşa örgütü olan çekirdek ideolojik-politik-örgütsel hata ve eksikliklerle karşı karşıyadır. Tam da bu nedenlerden dolayı marksist-leninist öncü bu bütünlüklü inşa sürecinde çok daha uyanık olmalıdır.

Sorunu salt örgütlenme düzeyinde kavramak basit bir hatanın ötesinde parti yıkıcılığına kadar uzanır. Sorunun ideolojik-politik yanını görmezden gelenler partiyi değil "sekt"i inşa ederler. Sekt; ideolojik-politik inşanın çekirdekte **bitirildiği** görüşüyle oluşur. O bu sonuçtan dolayı ya genel doğruları söyleyen ama sınıfa uzak bir "mükemmeller" gubu ya da birinciyle dolaysız bağlantılı olarak bir ideolojik-politik yozlaşmayla başladığında geri bir konuma düşer. Sorun sektin tahliliyle bitmez. Esas sorun onunla mücadeledir. Çekirdek bu konuda bir dizi marksist-leninist örgüt yöntemini, sekti inşayı deneyecek unsur ve ve bakışa karşı şiddetle savunur. İdeolojik-politik-örgütsel inşanın bütünlüklü yapısını bilince çıkarma, kamuoyu önünde açık ideolojik mücadele, örgüte yerleşmiş bir eleştiri-özeleştiri geleneği, bütün bunların kayıtsız yansıdığı (ideolojik farklı bakış açılarının bile) bir MYO ve bunların sonucu canlı, devinen ve anti-bürokratik çekirdek.

Sektin en önemli özellikleri kendine tapınma ve bürokratizmdir. Sektin -kendince- hiçbir ideolojik politik sorunu yoktur. Kendini her şeyin üstünde hatasız bir yapı olarak görür. Örgütsel canlılık ve dinamizmi bürokratik yapıya kurban eder. Sorunları yok sayma veya erteleme ile sadece önderliğin düşünüp, militanların uyguladığı bürokratik yapı, sektin ana yapısıdır. Çekirdek bunların nüveleri olabilecek tüm unsur ve uygulamalara karşı uyanık olmalı ve açıkça mahkum etmelidir.

Bir kez daha belirtelim, parti inşası ideolojik-politik-örgütsel bütünlüklü bir inşa sürecidir ve bunu sadece teoride değil, pratikte de kavramayan her çekirdek yakın geleceğin bir sekti olmaya adaydır. Tarih öğretici olmalıdır. Sekti bol, partisi yok bir ülkede son 30 yılın üçüncü devrimci yükselişi yaşanıyor. İlk iki devrimci dalga proletarya partisi veya onun ön örgütü olduğu iddiasındaki bir dizi sektçe heba edilmiştir. Onun için bu sefer "parti" diyoruz.

Daha önceleri belirtildi, EKİM Türkiye topraklarında Marksizm-Leninizme yönelmenin bir kilometre taşıdır. Ama üstünden atlanmaması gereken bir gerçek var. Bir çekirdek olan EKİM'in bazı yanlış kavrayış ve uygulamalar sonucu bir sekte dönüşebileceği gerçeği. EKİM ideolojik-politik-örgütsel inşanın parti için gerekli doğal sonuçlarına ulaşabilmiş değildir henüz. Süreci salt örgütsel inşa süreciyle değiştirmek ölümdür.

EKİM'de bir sekt inşasına yönelebilecek bir dizi nüve var. Bunlardan biri parti inşa sürecindeki yanlış kavrayış veya kavrayışsızlıktır. MYO'da da tartışılan bir dizi soruna rağmen MYO ideolojik inşa konusunda sessiz ve kendiliğindencidir. Sorunlar ya yok sayılmakta, ya da zamanı değil mantığıyla kendiliğindenci savruluşlara terkedilmektedir. Boş bırakılan ve sorunlaşan konuların

burjuva ideolojisinin türevi sapmalarca doldurulacağı ise açıktır. Çünkü hayat gibi siyaset de boşluk tanımaz. Bunca yoğun örgütsel tartışmaya rağmen MYO'nun ve örgüt unsurlarının ideolojik inşa konusundaki sessizliği ilginçtir. Yok eğer örgüt unsurları bu konuda istek ve çaba içinde ama, MYO bunu yansıtmayan bir yapıda ise, bu açık ideolojik mücadeleden kaçış şeklinde revizyonist yöntemlerin kullanıldığının kanıtıdır. Yoksa örgüt unsurları da bu konuda çabasızsa, bu örgütsel bir bürokratlaşma eğilimini de gösterdiğinden vahim bir durumun kanıtıdır. Son dönemde MYO'nınca da tüm teorik çabanın önderlikten beklenildiği türü uyarıları dikkate değerdir. Bir dizi çözümü ertelenmiş konudaki teorik açılımların doğal sonuçlarına ulaşmamış olması (AEP'i dogmatik marksist-leninist olarak tahlil edip, Arnavutluk'ta bu dogmatik Marksizm-Leninizmin neyi inşa ettiği, tabi ne zaman sorusunun cevabıyla birlikte "unutuluyor"), bir dizi konuda ise teorik açılımın yapılmamış olması (bölge devrimi ihtilalini sadece söylemde yakalanmıştır) ve hatta yanlış formülasyonlara düşülmesi (enternasyonalizm konusundaki şiar) süreçteki olumsuz belirtilerdir. Örgütsel ve politik sorunların büyüklüğü ise MYO'dan izlenebilir.

Üçlü alanın (ideolojik-politik-örgütsel) birlikteliği unutulmadan yapılacak müdahale (açık ideolojik mücadele, gelenekleşmiş bir eleştiri-özeleştiri, bunların sözcüsü bir MYO) EKİM'i partiye taşıyacaktır.

A.ÖZEN

Kollektivite ve örgütlülük

Ben devrim arıyorum ve bunun için güçlü olmak ve gücümü ortaya koyabilme becerisi kazanmak ihtiyacı duyuyorum. Yaşadığımız dönem, faşizm dönemi, sosyal-siyasal ve kültürel faaliyetlerin en atıl, en geri, en riskli ve zor olduğu bir dönemdir. Bu, örgütlü olmayı, güçlü olmayı, azmi ve mücadeleciliği daha da canalıcı olarak gerektirir. Ben bu faaliyette tek başına kalmış bir devrimcinin çok fazla bir anlam ifade etmeyeceğini kavradığım için örgüte ihtiyaç duyuyorum. Örgüt faaliyeti ise bir kollektivizm ve dayanışma anlamına gelir.

Örgütlü olmanın anlam ve önemi bu noktada esas anlamını kazanır; örgütlü bir insanla örgütsüz insanı ayıran asıl fark bu noktada belirgin bir şekilde ortaya çıkar.

İlginçtir, benim örgütlülük öncesi (kastettiğim, son dönem örgütsel ilişkilerimdir) dönemde, fabrika çalışmalarında daha canlı ve yönlendirici olduğum için örgütlerin ve işçilerin bana hayli bir ilgisi bulunmaktaydı. Örgütsüz olduğum dönemde yaptığım çalışmalarda kendimi daha iyi ve rahat hissediyor ve daha canlı politika yapıyordum Fakat bu son dönem, -bunun adı örgütlülük dönemi olsun- benim atıl olduğum bir dönem oldu. Bütünleşme ve örgütlenme sağlanamadan, kağıt üzerinde örgüt üyesi olmak, aslen ise örgütlü olamamak, bütünleşememek, bir dolu olumsuzluklar doğurmakta ve bu olumsuzlukların esasen kişiye özel bir tarafı da bulunmamaktadır. Üye kimlik belgeleri o kadar yüklü bir anlama ve misyona sahip değillerdir. Bunu özellikle son örgütsel ilişkilerimde daha fazla anladım. Pekala bir örgüt, kendi verdiği üyelik kimliğini o kadar basite alabiliyor ki -şaşmamak elde değil. Bu böyle olunca da, örgüt, üyelik verdiği bir kimseden beklediği oranda yararlanamıyor, yararlanamaz da.

Devrim ve sosyalizm bir ihtiyaçtır. Bu, yemekten de önemli ve yemeği de kapsayan bir ihtiyaçtır, benim için. Bu ihtiyacım için çaba sarfetmek benim için bir onurdur. Bu anlamda almış olduğum üyelik belgesine de onur olarak bakmak istiyor onurlandırıldığımı anlıyorum. Bu onur çeşitli yerlerde ve çeşitli biçimlerde yaptığım çalışmalara verilmiş bir başarı anlamı taşır benim için. Devrim ise asla vazgeçemeyeceğim bir seçenek, bir yaşama biçimidir.

Bu işi, bir örgütsel bütünlük içinde başarmak temel ilkesi ile, misyonumuzu örgüt içinde yüklenmek ve başarılarımızı örgüt sayfasına yazmak, bir bütün olarak örgütlü olmak zorunluluğu duyuyoruz.

Dönüştürmek güç, beceri ve bilinç meselesi. İnsan tek başına kendini aşamayacağına ve kendi yeteneklerini tek başına geliştiremeyeceğine göre, örgütlü çalışmaya devam etmemiz gerekecektir.

Devrime ve sosyalizme başka türlü ulaşılamaz!

Kusurlarımızı, devrimin başarılması için tartışacağız, devrimin başarısı için aşacağız!

Baki EREN

(Yayınladığımız bu parça Baki Eren yoldaşın Kollektivite ve Örgütlülük üzerine daha geniş iki yazısının bir bölümüdür.)

İdeolojik güçlülük

Kararlı, dayanıklı ve güçlü bir devrimci mücadele vermenin temel ve ön şartlarından biri de sağlam ve ileri bir ideolojiye sahip olmak, onu sürekli canlı tutmak, yeniden yeniden üretmektir.

EKİM böylesi bir anlayışla ideolojik bir atılım gerçekleştirerek (1987 sonlarından başlayarak) devrimci mücadelesini sürdürmektedir. EKİM ideolojik atılımını, marksist-leninist teorinin ışığı altında Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısını ve devrimci geçmişini eleştirel bir tahlilden geçirerek yapmıştır. Bu atılım gerçekleştirilirken, dünyadaki komünist hareketlerin dünü ve bugünü de gözönünde bulundurulmuştur.

Acaba EKİM ideolojik atılımını canlı kılabiliyor mu? İdeolojik üretimini devam ettirebiliyor mu?

TDKP şahsında Türkiye devrimci hareketinin eleştirisine dayalı ideolojik üretim ve canlılık EKİM'in doğuşu ve yükselişi demekti. Doğu Bloku ülkelerinin ve özelde SSCB'nin çözülüşü ve restorasyon sürecinin genel hatlarıyla değerlendirilişi de ideolojiyi canlı tutabildi. Konferans karar ve değerlendirmeleri ideolojik canlılığı besleyen bir diğer faktör olmuştur.

Ancak bunlara karşın EKİM'in ideolojik üretiminde bir durağanlık kendini yeniden üretmede bir sıkıntının varlığı da sözkonusudur. Oysa kapitalist-emperyalist kampın ideolojik saldırı rüzgarlarının yoğun yaşandığı bu zamanda ideolojik olarak daha da güçlü olmaya ihtiyaç vardır.

EKİM başından beri ideolojik kimliğine uygun leninist bir örgütlenme gerçekleştirmede, pratik-politik mücadelede cılız kalmıştır. Bilinmelidir ki, devrimci bir hareket ideolojik olarak ne kadar güçlü ve ileri olursa olsun, bunu pratiğinde maddi güce dönüştüremezse yozlaşmaya, çürümeye, liberalleşmeye ve böylelikle yok olmaya mahkumdur. Pratik-politik mücadele geliştirilip güçlendirilmediği ölçüde, ideolojik donma ve hatta bozulma gösterir. Şu halde, sürekli, canlı, güçlü bir ideolojiye sahip olmanın olmazsa olmaz bir koşulu olarak partik-politik mücadelenin geliştirilmesi gerekmektedir ki; bu ideolojiyi canlı tutacağı gibi, onun boşluklarını ve cılız yanlarını da açığa çıkaracak ve ideolojik üretkenliğin önünü açacaktır.

EKİM her ne kadar Türkiye'nin iktisadi, siyasal, devrimci hareketliliği koşullarında güçlü tahliller yapmış bulunmakta ise de, bunlar yeterli olmaktan uzaktır. Türkiye'nin iktisadi, sosyal, dini, hukuki, siyasal, ulusal, sınıfsal, devrimci, kültürel, eğitsel vb. hareketliliği yönlerinden kapsamlı bir inceleme ve değerlendirmeye gereksinimi vardır. Bu gerekliliğin yerine getirilişi devrimci mücadelenin önünü açıp, pratik-politik mücadelenin gelişmesini sağlayacağı gibi, ideolojik bir güçlülük de yaratacaktır.

Sosyalist blok ülkelerinin, özelde SSCB'nin çözülüşünün diyalektik, tarihsel materyalist bir tahlili ve değerlendirmesinin gerekliliği kabul edilip, tüm komünistlerin önünde görev sayılmıştır. Oldukça önemli bir görevdir bu. Ancak bundan da öte bu görev geleceğin değil, bugünündür. Bu görevin başarıyla yerine getirilmesi komünizme evrensel olarak ideolojik bir güç katacağı gibi, devrimci hareketlerin önünü açacak, işçi sınıfının komünist partisine kavuşmasında önemli bir etken olacak ve emperyalist kamptan gelecek saldırıları püskürtmede yardımcı olacaktır.

EKİM'in zayıf olduğu bir diğer nokta, halihazırdaki dünya komünist hareketleri ile ilişkiler bu hareketlerin deneyimlerinden yararlanma ve kendi deneyimlerinden onları yararlandırmadır. Oysa enternasyonalizmin gelişmesi ve ideolojik güçlülük açısından bu konu oldukça önem taşımaktadır.

Yukarda sözü edilen etkinlikler gerçekleştirilirken, içerik ve kapsamda şu hususlar gözönüne alınarak belirlenmelidir:

1) Devrimci mücadeleyi yürütebilmek, bunu salt kararlılıkla istemeyi değil, mücadelenin araçlarına ve bu araçların etkin kullanımının bilgi ve becerisine sahip olmayı gerektirir. Aksi halde mücadele başarısız olacağı gibi, mücadeleyi verenler yılgınlığa düşüp, pasifize olabilirler. Şu halde etkinlikler mücadele araçlarını ve etkin kullanımını sağlayıcı nitelikte olmalıdır (Burada sözü edilen araçlar daha çok teorik-ideolojik, kullanım bilgi ve becerisi ise yöntem, taktik ve teknikseldir).

(Devamı s.10'da)

Çözümü geleceğin değil, günün sorunu

Sosyalizmin tarihsel deneyimleri

Gerek dünya komünist hareketinin, gerekse Türkiye komünist hareketinin iki temel sorunu vardır. Bunlardan biri sosyalizmin tarihsel deneyimleridir. Diğeri ise örgüt sorunudur. Yani günümüz dünyasının bir çok ülkesinde ve Türkiye'de çözümü günün meselesi haline gelen devrim sorunudur. Birincinin çözümü onlarca sorunla birlikte ikincinin de çözümünü sağlayacaktır. İkinci kendini gerçekleştirdiği ve güçlendirdiği oranda birincinin dünya üstünde canlanmasını ve giderek hegemonya kurmasını ivmelendirecektir. Ne var ki, Türkiye sosyalistleri, bir çok sorunda olduğu gibi, bu sorunların çözümünde de gönüllü bir isteksizlik göstermekte, yine gönüllü olarak kendilerini sorunların çözümüne aday olarak görmemekteler. Bu durum bir çelişkidir. Bu isteksizliği ve kaçışı kendiyle sınırlamayıp da, ortalama bir marksistin yapması gerekeni yapıp, bu anlayışı besleyen öze indiğimizde; yani bu anlayışları eşelediğimizde, karşımıza çıkan devrimden kaçış oluyor. Tüm iyiniyetlere rağmen bu böyledir. Tüm devrimci vurgulara rağmen bu böyledir.

Sorunu açarak açıklamaya devam ediyorum:

Şu bir gerçek ki, günümüzde dünya komünist hareketinin ve emekçi halkların hareketinin içinde bulunduğu durum tam anlamıyla bir karmaşadır. Bu karmaşanın uçlarından birinde, kapitalist emperyalist dünyanın sosyalizme karşı ezeli düşmanlığını; sosyalist sistemin yıkılmasının moral gücüyle birleştirerek, bu durumu yeni ve etkin saldırılara ve tecrit kampanyalarına dayanak yapması duruyorsa; uçlardan bir diğerinde de, bu saldırıları bertaraf etmek ve giderek bu çabaları emperyalist kapitalist dünyaya karşı cephesel bir saldırıya dönüştürmek zorunda olan gerçek komünistlerin dar ve tembel tutumları durmaktadır.

Kökleri toplumun içinde ve geçmişinde bulunmasına rağmen, esas olarak son 40 yıllık bir zaman dilimine yayılan bir ölçüde bilinçli ve organize bir bozma-geriletme-yıkma çabasının sonucu olarak dünya proletaryası açısından bir çok bakımdan yıkıcı etkileri şimdi daha net olarak görülebilen restorasyon sürecinin, açıklanmasında bir tembellik isteksizlik veya günübirlik kısır sloganlarla sınırlı kalmak sözkonusudur. Marksist-leninist anlama, açıklama ve çözümleme yönteminin yerine, "elde kalan mevzileri" savunmaya yönelik yöntemlerle kendilerini sınırlamaları, "açmazı" daha da derinleştirmektedir. İyi niyetlerinden zerre kadar kuşkuya düşülmesi mümkün olmayan, ve hatta bazı bakımlardan çok da değerli olan bu çabalar, her seferinde kendini aynen tekrarlayarak ürettiğinden, bir noktadan sonra kendisini etkisizleştirmekte ve giderek kendi yürüyeceği yolu da tıkamaktadır. Kendi içinde çözüm sanılan bu çabalar, yine niyetlerden bağımsız olarak, aynı dairenin içindeki gel-gitlerle nefes alamaz duruma düşürüyor çabalayanları. Burada bir noktanın altını çizerek vurgulamak istiyorum: Çözümsüzlük, kendini uzun bir süre çözümsüzlük olarak koruyamaz. Çözümü güncelleşmiş sorunların olduğu bir mekanda çözümsüzlük, öznel müdahale olmazsa, çözümsüzlük olarak yokolmaya kendini hızla taşır. Yani inkarına varır. Devrimci müdahalenin çözümsüzlüğü tahlil ederek aşmadaki önemi tartışılamayacak kadar açık ve nettir. Daha ötesi kesin bir şekilde zorunludur da. Oysa bugün, Türkiyeli marksist-leninistlerin böyle köklü bir müdahale içinde olduklarını ne yazık ki söylemek mümkün değildir. Türkiye gibi devrimiyle devrimlerin önünü açacak olan bir ülkenin marksistleri açısından, böyle bir tutumu açıklamak için "haklı" bir gerekçe göstermek mümkün değildir.

Ekim Devrimi, o günün dünya koşullarında proletaryaya dayatılan çözümsüzlüğün, Rusya'da bir devrimle çözüme ulaştırılmasıdır. Dünyada tomurcuklanan devrim tohumları Rusya'da patlamış ve sonucuna varmıştır. Bu anlamıyla her ne kadar pratik bir olgu gibi görünse de (ki öyledir de), esas olarak pratiğin zaferini de içeren teorik bir zaferdir. Dünyanın ve marksizmin sorunlarının Lenin tarafından doğru, sağlam bir tarzda açıklanmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Kendini yeni üretimlere, gelişmelere açarak zenginleşen, bütün dünyayı kapsayan bir başlangıcın sonucudur. Türkiye devrimi de, en azından şimdilik böyle bir tarihsel sorumluluk altına girmiştir. Şimdilik diyorum, çünkü Türkiyeli marksistler tarihin kendilerine yüklediği sorumluluk bilinciyle hare-

ket etmezlerse, şanslarını kullanamayacaklar ve tarih önünde sorumlu duruma düşeceklerdir.

Sosyalizmin sistem olarak ortadan kaldırılmasıyla birlikte, sosyalizme karşı derinleştirilen ve çeşitlendirilen saldırılar "pratik dayanaklarla da desteklenerek, etkili kılınmak istenmektedir. Bir ikincisi, saldırıların sistem olarak sosyalizmi yeryüzünden silmeyle sınırlanmamış olmasıdır. Marksizm-Leninizmin bütün bir dünya görüşünü, felsefi sistemini yoketmeye, proletaryayı her bakımdan kapitalizm karşısında silahsızlandırmayakadar vardırılmaya çalışılmaktadır. Böylesine cephesel bir saldırı savaşını, dar alan savunmasıyla ve günübirlik yöntemlerle karşılamak, savaşın galibi olmaya yetmeyecektir. Saldırganların dünya çapında bugünkü etkileme gücüne ulaşmasında, uluslararası düzeyde olsun, Türkiyedüzeyindeolsun, marksistlerinkendilerini sözü edilen savunma ve yöntemlere alışık hale getirmelerinin payı büyüktür. Oysa günümüz dünyası, tarihin hiç bir döneminde sosyalizme bu kadar mecbur bir durumda olmamıştır. Devrimin olanakları ve gerekçeleri çoğalmış ve ikna edici bir güce ulaşmıştır. Emperyalist kapitalist dünyanın proletarya ve insanlığın bugününü ve geleceğini ilgilendiren ve insani olan herşeyle çatıştığı bir noktada bulunuyoruz. Ama bütün bunlara rağmen, ulusal ve uluslararası düzeyde, teorik üretim ve teori pratik birlikteliği sıfırın altında donmaya bırakılmışsa, bu olanakların hiç biri anlam ve önemine uygun olarak kullanılamayacak demektir. Ozon tabakasının delinmesiyle birlikte ısının oldukça artmaya (gülmeyin) ve kendini yaşamı kurutacak derecede hissettirmeye başladığı bir dünyada böyle bir donma şaşırtıcı olmak zorundadır. Hele Türkiye gibi, Ortadoğu gibi, ısının akkor haline geldiği ülkelerin devrimcileri ve proleterleri içinse bu donma veya donmaya bırakma durumu on kat daha fazla şaşırtıcı olmalıdır. Emperyaist kapitalist dünyanın ozon tabakasının delindiği bir dünyada devrim istiyoruz. Öyleyse;

Sosyalizmin tarihsel deneyiminin açıklanmasını geleceğe erteleyemeyiz. Bir ikincisi, sorunun çözümünü hem geleceğe bırakarak hem de sonuçlardan sonuç çıkartarak, sorunu daha karmaşık, daha yıkıcı hale getiremeyiz. Üçüncüsü, aynı durumlardan kaynaklanan çok yönlü ve derinlemesine irdelemeyi gerektiren sorunu, bütünlüğünden ve derinliğinden kopartarak, bir iki unsurlarla sığ bir şekilde ilgilenmeyi ve bunları durmadan tekrarlamayı kabul edemeyiz, etmemeliyiz.

Böylesi dar ve sığ bir bakışla, sorunları bu tarzda ele almakla hiç bir önemli ilerleme ve kazanımın sağlanamayacağı açıktır. *"Marksizm, yalnızca sosyalizmin teorisi değil, bütün bir dünya görüşü, felsefi bir sistemdir"* (Stalin) Sosyalizmin tarihsel deneyimini, sosyalizme karşı girişilen saldırıları ve bugünün dünyasını böyle bir anlayışla ele almadan, Marksizmin üçüncü bir atılım ve yükseliş döneminin anlamını ve önemini ne anlamak ne anlatabilmek ve ne de yükselişin yolunu açabilmek mümkündür. Oysa sorunun açıklanması onlarca bakımdan dünden daha kolay hale gelmiştir.

Sosyalizme yöneltilen saldırıların bugün için ekonomik yönden hiç bir anlam taşımadığı ve etkileyici olmadığı açıktır artık. Şimdi eski sosyalist ülkelerin içinde bulunduğu yeni durumla, sorunlar daha da açık hale gelmiştir. *"Sefaletten kurtulmak, geriliği aşmak, bolluğa ve insan haklarına ulaşmak"* için, sosyalizm yerine kapitalizmi seçmeleriyle birlikte, bu ülkelerin ve bu ülke emekçilerinin içine düştükleri aşağılayıcı durumlar, açlık ve görülmemiş sefalet, yani bütün bu görülmemiş sonuçlar, suçüstü sonuçlarıdır. Yalnız beyni olan insanlar için değil, beyni gözünde olan insanlar için de sosyalizme cepheden yapılan bu saldırıları anlamsızlaştırmıştır. Kapitalist ekonominin sosyalist ekonomiden "üstün-.lüğü"nü Dallas dizisiyle öğrenenler, İstanbul, Trabzon, Artvin, Edirne gibi illerde şimdi yaşayarak, görerek öğreniyorlar. Sosyalizmden nefret eden liberal Romenler, Ruslar, Azeriler, Bulgarlar vb. yaşam arkadaşlarını (eşlerini) Aksaray'da, Trabzon'da veya Edirne'de sermayeye dönüştürürken, liberal ekonominin ve meşhur "insan hakları"nın üstün faziletlerini, bu faziletlerin insanlık için ne kadar faydalı ve vazgeçilmez olduğunu da tüm dünyaya bir kere daha tanıtlamış oluyorlar. Onlar, Aksaray'da yalnız kapitalizmin üstünlüğünü, "insan hakları"nın nasıl da vazgeçilmez, kutsanmış bir hak olduğunu tanıtlamış olmuyorlar; aynı zamanda onlar, böyle yapmakla türdeşleri olan, komünizme karşı yıllardır namus mücadelesi veren anlı şanlı milliyetçi, muhafazakar Türk faşistlerinin ve şeriatçılarının namus anlayışlarının ne anlama geldiğini de hiç bir yanlış anlamaya yer bırakmayarak tanıtlamış oluyorlar. Sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte, yaşam arkadaşlarının mülkiyetine kavuşanlar, mülkiyet

haklarını, bu hakları çeşitlendirmek ve geliştirmek için kullanıyorlar. Ve bu yüzden alkışlanıyorlarsa, doğru yolu seçtikleri için kutsanıyorlarsa, sorunu anlamak ve anlatmak kolay hale gelmiş demektir. Yaşasın eşlerini satanlar! Kahrolsun sosyalizm! İşte Türk gericiliği ve dünya gericiliğinin temel sloganı budur. Bu sloganı anlamayacak, akl-ı selim bir işçi düşünemiyorum. Sorunun ekonomik yanları açıklama gerektirmesine rağmen, meselenin özü olmaktan uzaktır. Sorun ideolojik ve politik bir sorundur. Esas üstünde durulması gereken yan da burada saklıdır.

Geniş cepheli bir mücadale anlayışına ulaşılmadan, sağlıklı, sağlam ve ikna edici sonuçlar çıkartmadan, devrimci hareketlerin, sınıf hareketinin ve dünyanın içinde bulunduğu "kaosu" dağıtmak mümkün görünmüyor. Devrimi dayatan Türkiye içinse, sorunu geleceğin sorunu olarak görmek, başta proletarya partisinin kurulması dahil bir sorunun çözümünü, bu anlamda anlaşılmak üzere devrimin zaferi sorununu geleceğe ertelemek anlamına gelir. Bunu söylemekle, sorunu hafifsemiyor, basit sıradan bir iş olarak görmüyor, tam tersine ağır ve karmaşık olarak görüyorum. Ancak durum böyledir diye, sorundan kaçılamayacağını da kesinlikle belirtmek istiyorum. Devrimi delicesine arzulayan bir işçi komünist olarak başka bir yol düşünemiyorum.

Bugün bazı siyasal hareketlerin (hareketimiz de dahil) tarihsel deneyimi irdelemek ve sonuçlar çıkartmak için ileri sürdükleri yöntem doğrudur. Fakat bu yöntem yöntem olarak bir tutarlılığı ifade etse de, bir üstünlük anlamına gelse de; yöntem olarak kaldığı sürece ete-kemiğe bürünmediği sürece, militanların elinde bir silaha dönüşmediği sürece, yeterli olmayacaktır. Bir başka deyişle, sorunun çözümünün karikatürize edilmesinden öteye geçmeyecektir. Çözümden kaçmak, politikada yokolmayı kabullenmek demektir. Çözümden kaçmak, boşluk yaratmak demektir. Çözümden kaçmak! Evet bugün Türkiye marksistlerinin önünü tıkayan, sorunlarını müzminleştiren, örgütlenmeden politika üretmeye varıncaya kadar bir dizi temel sorunda kısılaştıran budur. Bugün bir boşluk vardır. Emperyalist-kapitalist dünya gericiliği bu boşluğu "yeni dünya düzeni", "barış", "demokrasi", "insan hakları" vb. şeylerle doldurmaktadır. Teslimiyet ve kapitalizm adeta kaçınılmaz ve dokunulmaz kader haline getirilmek isteniyor. Emperyalist kapitalist sömürü ve zorbalık, yani "demokratik" zorbalık yerküresine hakim olmaya çalışıyor. Onlara karşı savaşmak için ideolojik, politik silahlara sahip olmak, savaşın her örgüt işçisinin, her sınıf bilinçli işçinin hakkıdır. Önderlik veya önderlikler militanlarını bu silahlarla silahlandırmak zorundadır. Çözümü, sınıf mücadelesinin bir dizi temel sorunlarının çözümünü de beraberinde getirecek olan, sosyalizmin tarihsel deneyiminin çözümü ertelenemez, savsaklanamaz önemdedir.

Örgütümüzün ve sosyalistlerin bu bilinçle hareket etmesini istyorum. Sosyalizmin tarihsel deneyimlerini açıklarken, günümüz dünyasının sorunlarıyla harmanlanarak açıklanmasının ikna gücünü artıracağı kanısındayım. Benim konuya ilişkin saptamalarımsa şunlardır:

1) Marksizm-Leninizmin ideolojik, politik, ekonomik, felsefi, kültürel, ahlaki, estetik, vb. üstülüğünün üstüne örtülmek istenen külleri dağıtmak. SSCB'nin proletaryaya, insanlığa kazandırdığı kazanımları öne çıkarak, sosyalizmin deneyimlerini değerlendirmek.

2) "Yeni dünya düzeni"ni bütün boyutlarıyla açıklamak, buna bağlı olarak;

a) Dünyanın mevcut durumunu, geleceğe akan süreci bilimsel bir tarzda sergileyerek, dünya işçilerini ve insanlığı şimdiden uyarmak. Bağlı olarak;

b) Dünyada yükselen faşizm olgusunu açıklamak. Malta'nın kalıcı bir barışa ve istikrara değil, üçüncü bir dünya savaşına, sefalete, azgın sömürüye, milliyetlerin birbirlerini boğazlamasına kapıları ardına kadar açık hale getirdiğinin analizini yaparak, dünya proletaryasını ve ezilen halklarını buna karşı uyarmak, mücadeleye katmak.

c) Dünden daha çok bugün dünya için sosyalizmin gerekli olduğunu, hiç bir kaçışa izin vermeyecek şekilde tüm dünya nezdinde kesin hüküm haline getirmek.

3) Türkiye'de ve dünyada devrim ateşini körüklemek. Enternasyonalist mücadeleyi ve dayanışmayı hızlandırmak için, dünyaya açılmak, dünyayı Türkiye'ye açmak...

Emperyalist-kapitalist gericiliğin ve her türlü gericiliğin, insanların kafasının içini mahalle çöplüğüne dönüştürmesini önlemek için, her alanda buna izin vermemek biçiminde özetlemek istiyorum, yapmak zorunda olduklarımızı...

Mehmet KOLAT

DİSK'te "çağdaş sendikacılık"

Burjuvaziye hainice teslimiyet

18-19 Ocak 1992 tarihinde İstanbul Cemal Reşit Rey salonunda DİSK 8.Genel Kurulu yapıldı.

Genel Kurula, geçen on iki yılın ve bugünkü somut durumun irdelenip değerlendirileceği ve buna bağlı olarak, işçi sınıfının sendikal hareketinin geleceğinin tartışılıp belirlenebileceği bir toplantı beklentisiyle gittik.

Ama daha içeri girer girmez, içerdeki heyecansız, sessiz, cansız hava ile bir çok reformist eski DİSK yöneticisinin uzlaşmacı, teslimiyetçi ilk konuşmaları, toplantı hakkında hemen bizi fikir sahibi etti. Gördük ki, işçiler dışında herkes, o eski reformcu revizyonist şefler, (ki artık çoğunun işçilikle alakası kesilmiş, hemen hepsi işletme sahibi olmuştur), Türk-İş ve TÜSİAD yöneticileri salonu doldurmuştu.

Toplantı, 12 yıldan beri birikmiş DİSK aidatlarının nasıl bölüşüleceği üzerine hesapların yapıldığı bir platformdan başka bir anlam taşımıyordu. Gerçi bu çürümüşlüğe bir iki sendikacı karşı çıktı ama, etkili olamadılar.

Toplantıda, DİSK yürütme kurulu tarafından hazırlanmış ve genel kurula sunulan," DİSK 8. Genel Kurul Belgeleri" adlı broşür elimize geçti. Daha sonra bunun DİSK'in yeni sendikal anlayışının bir özeti olduğunu öğrendik.

Broşür, DİSK'in yeni bir sendikal anlayışa kavuşturulması gerektiğini yazıyor. Bu "yeni" anlayış, "Çağdaş sendikacılık", "şeffaflık", "toplumsal mutabakat", "evrensel demokrasi", "sivil toplum", "insan hakları", "ikibinli yılların toplumu" vb. gibi, ne sınıfın devrimci sendikal anlayışıyla ne de ideolojisiyle uzaktan yakından ilgili olmayan kavramlar etrafında şekillendiriliyordu. Burjuva koalisyonun (DYP-SHP) programıyla tamamen aynı, hatta bazı bakımlardan ondan daha geri bir anlayış savunuluyordu.

DİSK broşüründe "bilimsel" bir gerçeklik gibi ortaya konan bu "tezler", DİSK yöneticilerinin konuşmalarında da özetle şöyle yeraldı:

Dünyada sınıf mücadelesi önemini yitirmiştir. Dünyadaki temel sorunlar global sorunlardır. Tüm insanlığı ortak olarak ilgilendirmektedir. Bunlar (ekolojik çevre sorunları, silahlanma, bilimsel sorunlar) sınıfların değil, tüm insanlığın sorunlarıdır.

Bilimsel ve teknolojik devrim de zaten sınıflar arasındaki farkı (ortadan kaldırmasa bile!) önemsizleştirip, asgariye indirmektedir.

İşçi sınıfı 19. yüzyılın proletaryası değildir. İşçi artık, uzmanlık ve bilgi gerektiren işlerde çalışmaktadır. Sanayi toplumu sona ermiştir. Dünya bilim toplumuna geçmiştir. Sınıflar arasındaki karşıtlığın giderek ortadan kalkması da sivil toplumu güçlendirmektedir ve toplumsal uzlaşma için sağlam bir zemin oluşturmaktadır. Bu temel üzerinde insan hakları ve demokrasi insanlığın ortak değerleri haline gelmiştir. Tüm dünyadaki gelişmeler de (Doğu Blokunun çöküşü gibi) bu düşünceyi doğrulamaktadır, vb. vb...

Yukarıda özetle sunmaya çalıştığım düşünceleri savunanlar, dünyanın eski dünya olmadığı düşüncesinden yola çıkarak, eski düşüncelerin başına "yeni" kelimesini ekleyerek kendilerini de bu yeni dünyaya adapte ediyorlar!

Nedir DİSK broşürünün yeni ideolojisinin evrensel kaynağı? Bu yeni anlayış, uluslararası sermayenin, özellikle de dünyaya hakim olan Amerikan emperyalizminin dünya üzerindeki egemenliğini pekiştirmeye hizmet eden, işçi sınıfını ve ezilen halkları ebedi bir köleliğe mahkum eden, baskıcı, sömürücü ve yayılmacı amaçlarının "yeni" bir ideolojik kılıf içinde sunulmasından başka bir şey değildir. Bundan dolayı da işçi örgütlerinde ve devrimci çevrelerde bu anlayışa şiddetle karşı çıkılıp mahkum edilmelidir.

Burjuvazi bir taraftan uzlaşma, demokrasi, insan haklarından bahsederken, diğer taraftan askerlerini Kürdistan'a sürmekte, Kürt halkına, kardeşiz demagojileri eşliğinde kurşun sıkmaktadır. Her gün onlarca devrimci, komünist sorgusuz sualsiz evlerinde imha edilmektedir. Sahtekarlık ve ikiyüzlülük örneği bu tutumlar yorul-

maksızın teşhir edilmelidir.

Bugün dünün devamıdır. Bugün demokratikleşme, toplumsal uzlaşma diye dayatılmak istenen program, Türk ve Kürt halkını, işçi sınıfını aldatma ve güvenlerini yeniden kazanma programıdır. Bu programa karşı çıkılınalı ve teşhir edilmelidir. Lenin'in dediği gibi "onlar halka güveni öğretmek zorundalar, proleterler ise halka güvensizliği, kuşkuyu öğretmek zorundalar." Bugün, dünün baskı, zulüm ve işkencesi üzerine kurulmuş. Yeni diye sunulan eski düzendir.

Ne dünyada, ne de Türkiye'de proletarya iktidarı ele geçirmeden, siyasi iktidarını kurmadan, sömürünün, baskının, haksızlığın, eşitsizliğin son bulmasından, barış ve demokrasiden sözedilemez.

Teknolojik gelişmelerin, kol gücüne dayalı üretimi azaltıp, otomasyonu öne çıkarması, ya da kafa emeğinin önem kazanması (bilimin gelişmesi) sınıf mücadelesini ortadan kaldırmaz. Tam tersine, onu daha da derinleştirir, ona yeni ufuklar açar.

İşçi sınıfının safları her geçen gün bilgi birikimi yüksek unsurlarla genişlemektedir. Modern iletişim araçları, bilgi toplama ve değerlendirme yeteneğini zorunlu hale getiren yeni iş kolları dünyada ve ülkemizde artmaktadır. Dolayısıyla işçilerin maddi manevi ihtiyaçları, temel tüketim ihtiyaçları ile sınırlandırılamaz. Daha da ötesi bilim ve teknolojideki gelişmeler, işçilerin ortaya çıkan yeni gereksinimleri sermayenin sınırlarını zorlamaktadır.

Reformist DİSK yöneticilerinin hainane vaazlarının tersine, işçi sınıfı bugün, sermayenin karşısına çıkmak için eskisinden çok daha elverişli toplumsal koşullara sahiptir. Gelinen yerde ne DİSK ne de mevcut sendikal yapılar işçi sınıfının daha ileri hedefler ve talepler için mücadelesini engelleyemeyeceklerdir. Zira DİSK reformistleri bugünkü tavırlarıyla ve düşünceleriyle sınıf mevzilerini kesinlikle terketmişlerdir (gerçi eskiden de öyleydi). İşçi sınıfı içindeki itibar ve güvenleri de kalmamıştır.

12 Eylül cuntacılarının baskıcı siyaseti ve ajan sendika liderlerinin olumsuz tutumu işçilerin sendikalara karşı olan güveni ve rağbetini kaybettirmiştir. Sendika aristokratları ile işçi sınıfı arasındaki güven bunalımı giderek derinleşmektedir. 3 Ocak grevi, Zonguldak direnişi, Tersane işçilerinin direnişi, Tekel eylemlerinde bu açıkça görüldü. Bu durum önümüzdeki toplusözleşme ve sendika kongrelerinde daha net olarak görülecektir.

Yeni düzenin uydusu, uzlaşmacı ve sınıf mevzilerini açıkça terkettiğini söyleyen DİSK ve diğer reformist, revizyonist sendika, örgüt ve partilerin işçi sınıfına ve Kürt halkına ihanet ve teslimiyetten başka katabileceği hiçbir şeyi yoktur.

Bir takım dergi ve çevrelerin umudu olan DİSK bitmiştir. DİSK çizgisinde ısrar, en geri çizgidir. Mücadele ve bilinç DİSK'i yüzlerce kat aşmıştır. İllegal, çelikleşmiş marksist-leninist partisini yaratmak ve fabrikalarda, işyerlerinde ve sendikalarda örgütlendirmek, en ileri görev budur.

Sendikalara yönelik faaliyeti kendiliğindencilikten kurtarıp, güçlü işçi birlikleri, komiteleri örgütlemek için mücadele edilmeli. Hangi sendika ve federasyon olursa olsun, güçlü muhalefet grupları örgütlemeli, işçi önderleri sendika yönetimine talip olmalı. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini hayata geçirerek, sendikal demokrasi geliştirilmeli, işçilere yönetme, kendilerini geliştirme ve araştırma imkanları yaratılmalı, sarı sendikal yapıyı tümüyle parçalayan, sendika içi demokrasiyi bütün kurallarıyla işler hale getiren yeni tüzük ve programlar hazırlanmalı ve böylece işçilerin sendikalara karşı olan güvensizliğini bizzat onları mücadeleye katarak yeniden sağlamalı, dayanışma grevleri, hak arama grevleri örgütlenmelidir.

Sarı Amerikancı ajan sendikacılar defolun!

Uzlaşmacı revizyonist, teslimiyetçi DİSK yöneticilerini teşhir edelim!

Militan ve mücadeleci sınıf sendikaları için, sınıfın devrimci partisini kurmak için görev başına!

İstanbul Tekel'den
Baba DERVİŞ
Şubat '92

Öncü işçi kimdir?

Ekim'in 51.sayısında öncü işçileri eleştiren bir yazı yayınlandı. Bu yazının içeriğine (bir kelime hariç) diyeceğim yok. Ancak yazıyı okuduktan sonra "öncü işçi kimdir ve neler yapar" diye bir soru aklıma takıldı. Öncü işçinin bir şeması çizilirse kim kendini nerede göreceğini kavrayabilir. Bu kavrayış ile birlikte, sözkonusu yazının muhatapları belli olur. Böylece de kimden ne bekleneceği ortaya çıkar, başka bir izahla, herkes kendi misyonunu net olarak anlamış olur.

Muhtelif işyerlerinde çalışan işçilerin tamamının, ilk elde kendi işverenlerine karşı ve ortak çıkarlar etrafında birleşerek muhalefetine, bu somut zemini baz alarak da düzene muhalefetin ve bağımsızlaşmanın düşünce düzeyinde, örgütlenme düzeyinde ve eylem düzeyinde fiilen öncülüğünü yapan işçiler öncü işçilerdir. Bu cümle hem öncü işçinin bir şemasını veriyor, hem de misyonunu saptıyor.

Bundan dolayı, iyi bir bilgi birikimine ve tanınmışlığa sahip olsa bile, bu misyonu yerine getirmeyenlere öncü işçi denemez. Aslen bu misyonundan dolayı öncü işçi nitelemesini hak kazananlar, çeşitli nedenlerle misyonlarını yerine getirememekte ise, artık o işçidir, öncü işçi değildir. Dolayısıyla bu vasfını yitirmiştir.

Bu soyutlamaları bir örnek hikaye ile süslersem, hem 51. sayıdaki yazının yazarı hem de okurlar ve ulaşılan çevreler, bu bakışın özünü ve önemini daha net kavrayabilirler:

Hikaye bu ya, bir işçi *Ekim*'in 51.sayısının yayımlanmasından yaklaşık 16 sene önce öncülüğe soyunmaya karar verir. Kısa zamanda, çalıştığı işyerindeki işçilere kendini kanıtlayıp mücadelenin öncülüğünü omuzlamıştır. Bir taraftan kendi bilincini yenilemeye çalışırken diğer taraftan da tüm işçilere hitap etmeye ve yönlendirmeye çalışmaktadır.

12 Eylül askeri faşist diktatörlüğü, Sadık Şide'nin referans vermediği tüm işçi temsilci ve önderlerini toplamaktadır. Nedeni ne olursa olsun öncü işçimiz faşizmin zindanından ve işkence tezgahından azınını arttırarak, hınçlı ve kararlı olarak çıkmıştır. En korkunç saldırı dönemi yaşanmaktadır ve hiç kimse piyasada yoktur. Öncü işçimiz öncülük misyonunu sürdürmeye ısrarlıdır. İlk girdiği fabrikada işyeri komitesi örgütlemeyi ve işçileri mücadeleye hazırlamayı ilke edinir. Onbir ayda küçük çaplı bir grup kurmayı başarır.

Onbir ayın sonunda bir defa daha faşizmin zindanlarında misafir edilmek üzere götürülür. Dışarı çıktığında hemen bir fabrikaya girer, bir buçuk yıl çalışır, on kişilik işyeri komitesi kurar, üç kişiyi devrim ve sosyalizm mücadelesine (*Ekim*'in ilgili yazısına göre "demokrasi") kazanır. Birbuçuk yıl sonra işinden atılır. Çok geçmeden bir başka fabrikaya girer, ancak tanınmış olduğundan üç-dört ayda işinden atılır. Tekrar kısa zaman boş gezdikten sonra büyük bir fabrikaya girer. Komite örgütler, yönetir, sendikaya muhalefet örgütler, devrim ve sosyalizm mücadelesine yeni insanlar katar, işkolunda çalışan işçilere kazanımlar sağlayan mücadelelere öncülük eder. Ve işinden atılır. Artık tanıyan-tanımayan bir çok kişi fabrikalarda iyi ve kötü biçimlerde bu öncü işçi ile tanışmıştır. İşçi sendikasının, işveren sendikasının, işverenlerin, işyeri işçi temsilciliklerinin masalarında bu öncü işçinin ismi kayıtlı bulunmaktadır. Çalışma şansını tümden yitirmiştir. 1980-91 yılları arasında, onbir yılda on işyerinden atılmıştır.

Son bir yıldır düzenli çalışmamış olduğu için eline toplam üçbuçuk milyon para geçmiştir. Bu paranın bir milyonunu depozit olarak ev sahibine vermiştir. Beşyüz bin lira peşin kira ödemiş, dört ayda da bir milyon lira kira ödemiştir. Kalan para ile üç kişilik bir aile bir yıldır yaşamını sürdürmektedir. Eve ekmek almak için borç almakta, siyasi randevulara gitmek için yol masrafı olarak borç almaktadır. Ruh hali iyi değildir. O kapitalizme saldırmış, kapitalizm de ona saldırmıştır. Bu çarpışma ve mücadele onu bitirmiştir. Küçük paralar birikerek büyük borçlar olmuştur. Zaman zaman geçmişinden üzüntü duymakta ve hatta zamanla pişman olmaktadır.

Artık fabrika ilişkilerine gitmeyi, yeni bir ekonomik yük olarak algılamaktadır. Her bir randevu onbin lira yeni borç demektir. Ama, her şeyden önce, yemek, giyinmek, ve barınmak zorundadır. Bu nedenle en önce yemek parasını nasıl bulacağını hesaplamaktan, kimden borç isteyeceğini düşünmekten öte, nasıl politika yapacağını, kime politika yapacağını düşünememektedir.

Ekim'in 51. sayısındaki yazı, bu işçiyi (şimdi işsizi demek daha doğru) hangi kategoride değerlendirecek, bu insanı nasıl istihdam edecektir. Başka bir deyişle, bu öncü işsiz, şimdi ne yapabilir? İyi beslenmeden iyi düşünülmüyor. Yaşamını idame ettirecek bir ekonomi olmayınca, kişiyi hangi ideal ve güç eyleme taşıyabilir? İlgili yazının açılımı nedir?

Bu örnekte işlenen insan biçimine denk düşen (belki de) bir çok insan bulunmaktadır. Bu insanlar kurtuluşlarının devrimde ve sosyalizmde olduğuna kesinlikle inanmaktadırlar. Sosyalist idealler uğruna her şeyi peşinen kabullenmişlerdir. Ancak neyi ne kadar bilirsen bil. Kapitalist ekonomik ilişkilerin anahtarı paradır. Bir tek ekmek alacak parayı borç alıyorsan, iş ve çalışma şansını yitirmişsen iyi bir ruh haline sahip olman mümkün olmaz ve bilincin işe yaramaz.

Bu halde fabrikalarda müzminleşmiş öncü işçileri, işten atılmamak için özel çaba harcayanları anlamak mümkündür. 12-16 saat çalışılan iki kişilik atölyelerde hapishane hayatında çalışanları anlamak mümkündür.

Evet, sosyalizm tüm insanlığın kurtuluşudur. Bu, insanların ideali ve özlemidir. Bunun için örgütlü olmak ve mücadele etmek gerektiği de kabul edilmektedir. Bu ideal ve kavramanın birer örneğini oluşturan bu insanlar neler yapabilirler?

Öte yandan, otuzbeş-kırk yaşlarındaki bu işçilerin bilinç ve aktif çalışmalarından yararlanmak, örgütler için bir gereksinim midir? Gereksinim olduğu örgüt tarafından kabul edilmekte ise, örnek öncü işçiden nasıl yararlanılacaktır? Ajitasyon, propaganda ve ilke-çizgi belirlemekle, politik savlarla bu insanlardan, bu ruh halinden yararlanabilirler mi?

İnsan kendi yayın organını okuyunca eğitilmeyi, önünün açılmasını ve bir adım atabilmeyi, bununla birlikte de, kendinde, küçük bir yenilenmeyi arzuluyor. Göz bebeklerindeki canlılığı aynada görmek istiyor. Bunlar olmayınca, tek insan için yayın organı pek fazla anlam ve önem taşıyamaz, yük oluşturur. Bu yük, onun alınması için yapılacak masrafı da kapsar.

İnsanlara hitap etmenin en etkin biçimi, insanları mücadeleye kazanmanın en etkin yolu, canlı sorunları yakalamak ve insanların sorunlarının aşılması için öneriler sunarak önlerini açabilmektir. Baştan sona, az çok bilinen şeylerin tekrarlanması çok fazla işe yaramaz.

Dünya devrim süreci son on yıldır bütün tarihlerin en kötü dönemini yaşamaktadır. Sınıf mücadelesi, ilerleyen tarih ve yığılan deneyimlere rağmen en kötü ve en geri dönemini yaşamaktadır. Böyle bir süreçte yapılacak politika hayat dolu olmak, canlı olmak zorundadır.

Biz sınıf bilimini yorumlayıp biçimi ve onu sınıfa taşıma bilincimizi yenileyemez, yeniden üretemezsek, daha da kötüsü; eski bulguları değişik biçimlerde sunmakta ısrar edersek, devrim de, sosyalizm de insanlığın kurtuluşu da, çok daha uzun zamanlar ütopya olmaya devam edecektir.

İrfan AYDINOĞLU

1 Mayıs yaklaşıyor

Yoldaşlar,

Birlik, dayanışma ve mücadele günümüz 1 Mayıs geliyor.

Bu 1 Mayıs ücretli köleliğe karşı mücadele bayrağını daha yükselttiğimiz gün olsun. Tüm dünyadaki sınıf kardeşlerimiz alanlarda olacak. "Yıkıldı bitti" dedikleri sosyalizmin ilk anayurdu Sovyetler Birliğinde kardeşlerimiz yine haykıracak, "Yaşasın Leninizm, Yaşasın Sosyalizm!" diye. Hep birlikte haykıracağız, "Yaşasın Proleter Enternasyonalizmi".

Bu yıl yine alanlardayız. 1 Mayıs'ı şalterlerin indirildiği, yasakların kırıldığı, korku duvarının aşıldığı güne dönüştürelim.

Bürokrat sendika liderleri korkaktır, haindir. İşçileri aldatmasına, korkutmasına izin vermeyelim.

Kürtlerin ulusal özgürlüğü için tutuşturduğu ateşi, fabrikalarda, özgürlük ve sosyalizm için tutuşturacağımız ateşle birleştirerek 1 Mayıs alanlarına taşıyalım.

Devrimci ve yurtsever kardeşlerimizle birlik içinde olalım. 1 Mayıs'a birlikte hazırlanalım. Öncü işçileri sorumluluğa ve göreve çağıralım.

Komünistler olarak, yarının partilileri bilinciyle hareket edelim. Bu 1 Mayıs partiye bir adım olsun.

Tüm yoldaşlar, tüm EKİM'ciler hırsla görevlere sarılalım. Sınıfa 1 Mayıs'ta şalterleri indirterek alanlara dökülmesi için üstümüze düşeni yapalım.

Haydi görev başına!

İstanbul ve Ankara mitingleri

Kamu emekçilerinde hareketlilik

Kamu emekçileri yıllardır süren mücadelesini İstanbul ve Ankara'da yaptıkları iki yasal mitingle taçlandırdılar.

26 Ocak'ta Şişli Abide-i Hürriyet meydanında yapılan ilk mitinge yaklaşık 6 bin kişi katıldı. Mitinge son anda izin verilmesi ve kötü hava koşulları katılımı önemli ölçüde etkiledi. Fakat buna rağmen yıllar sonra ilk kez yapılan bu yasal mitin-ge katılım iyi sayılmalıdır.

Miting Çağlayan top sahasından yürüyüşle ve sloganlarla başladı. Mitinge pankartlarıyla katılan bazı siyasi örgütlerin grupçu tavırları dışında yürüyüş boyunca olumsuzluk yaşanmadı. "Toplusözleşme hakkımız, Grev silahımız!", "İşçi memur elele, Genel greve!", "Devlet terörüne son!" vb. sloganlarla süren yürüyüş, miting alanında noktalandı.

Miting oldukça coşkulu geçti. Sendikal sloganların dışında komünistler tarafından, "Kahrolsun sermaye düzeni!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!" vb. sloganlar kitleye attırılmaya çalışıldı. Yaklaşık dört saat süren miting düzenli bir biçimde bitti.

İstanbul mitinginde yaşanan bazı olumsuzlukları şöyle sıralayabiliriz.

- Bazı siyasi örgütlerin pankartlarıyla sendikaların önüne geçme çabaları ve buna tepki olarak (artık TKP'nin yerini alan) Dev-Yol'cuların düşmanca tavırları provakasyon zemini yarattı ve kitlelerin moralini bozdu.

- Kamu emekçileri sendikalarının bir çoğunun gerek konuşmaları ve gerekse mitingdeki tavırları bana Türk-İş mitingini hatırlattı. Bu sendikaların yöneticileri konuşmalarında sendikal sorunların dışında hiç bir konuya değinmedikleri gibi kendi kitlelerinin değişik sloganlar atmalarını da engel olmak için ellerinden geleni yaptılar.

- Miting alanındaki devrimcilerin ve komünistlerin kitlelere politik slogan attırmadaki ve mitingi politikleştirmedeki yetersizlikleri de ayrı bir olumsuzluktu. Bizim dışımızda bu konuda çaba sarfeden hemen hiç yoktu. Bu anlayışlar pankart açıp kitlelerin önüne geçmeye çalışacaklarına, kamu emekçileri içindeki güçlerini daha doğru kullanarak mitingte politik bir havanın etkin olması çabası içine girebilmeliydiler.

- Örgütümüz açısından her iki mitingdeki eksiklik ise, bildiri, pul vb. kitlelere dağıtılamamasıydı.

Kamu emekçilerinin ikinci mitingi Ankara Etlik'te 15 Şubat 1992 tarihinde yapıldı. Türkiye ve Kürdistan'dan mitinge geniş bir katılım (İstanbul'un iki katı kadardı) vardı. Bu mitinge çok daha iyi bir politik havanın egemen olmasına rağmen, İstanbul'da yaşanan benzer olaylar aynı gruplar yüzünden burada da yaşandı. Daha yürüyüş başlamadan, kortejin arka tarafında SP ve TDKP taraftarlarının birbirleri ile yumruklaştıkları haberi geldi. Kimin pankartının önde olacağı konusunda anlaşamayınca kavgaya girişmişlerdi. İstanbul mitingindeki Türk-İş mitingi anlayışı, başını Dev-Yol'un çektiği gruplarca Ankara'da da gerek yürüyüş esnasında gerekse miting boyunca sürdürülmeye çalışıldı. Sendikal konular dışında konuşma yapmama, tertip komitesinin belirledikleri dışında slogan atmama ve mitinge katılan devrimci gruplara polis saldırdığında onlara sahip çıkınama şeklinde kendini ortaya koyan bu anlayış, özellikle Tüm-Sağlık Sen'lilerin devrimci tavrıyla kırıldı.

Mitingin başında ve sonunda devrimcilere saldıran polis, Tüm-Sağlık Sen'li sağlıkçıların çektiği ve diğer kamu emekçilerinin de katıldığı yürümeme tavrı ile gerilemek zorunda kaldı. Tüm Sağlık Sen'li yaklaşık 1000 sağlıkçının, "gözaltına almanlar bırakılana kadar hiç bir yere gitmiyoruz", şeklindeki tavrı diğer kamu emekçilerini de etkiledi ve bu tavır sayesinde gözaltına alınanlar bırakıldılar.

İstanbul mitinginde alınan derslerle, bu mitinge Tüm-Sağlık Sen'li devrimci ve komünistler ortak sloganlar belirleyerek hazırlıklı katıldılar. Miting boyunca, "Yaşasın devrim, Yaşasın sosyalizm!", "İşçi-Botan elele, özgürlüğe, sosyalizme!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!" vb. sloganlar geniş kitlelerce atıldı.

Sonuç olarak her iki mitingde de Dev-Yol'un başını çektiği anlayışlar kitleleri pasifize etmeye çabalarken, komünistler de bu mitingleri sermaye düzenine karşı yöneltmeye çabaladılar.

Devrim EGE

Memur mitinglerinin ardından

Küçük-burjuva ideolojisinin eleştirisi ve görevler

Memurların sendikal mücadelesinin belirli bir evresinde gerçekleşen İstanbul ve Ankara mitingleri ardından, örgütlenme düzeyi ve mücadele biçimleriyle de bağlantılı olarak bazı saptamalar yapmak gerekiyor.

* Küçük-burjuvazinin en alt kesimi, üretim araçlarıyla ilişkisi ve ücret düzeyleri yönünden proletaryaya en yakın olan kesimi, proleter örgütlenme ve mücadelenin etki alanına girmiştir. Bu, proletarya henüz siyasi örgütlülüğüne sahip olmamasına, bu nedenle mücadelesinin kendiliğinden bilincin üstüne çıkmamasına rağmen böyledir.

* Küçük-burjuva devrimciliği de proleter sosyalist devrimciliğin etki alanına girmiştir. Bu kendini söylemde göstermekte ve hem de pratikte sınıf kuyrukçuluğuyla sergilemektedir. Sınıfın yükselen her kendiliğinden eyleminin çevresinde dolanmak, işçi mitinglerinde sendika kortejlerinin peşinde pankart açmak en sık görülen eylemlerdir.

* Memurların sendikal mücadelesindeki deneyimler, küçük-burjuva devrimciliğinin artık kendi sınıfına bile verecek aklı bulunmadığını, devrimci proletaryanın bu kesime mutlaka yol göstermesi gerektiğini hergün göstermektedir.

Ülkemizde kamu çalışanları 2 milyon gibi azımsanmayacak bir kitleyi oluşturmaktadır. Bu kitlenin şimdilik ancak en siyasi % 10'luk kesimi sendikal mücadele içinde olmasına karşın, bu mücadele esasında şimdilik daha çok devrimci demokrasinin doğrudan örgütlenmesiyle yürümesine karşın ve % 80'lik esas güç henüz seyirci konumda görünmesine karşın ve özellikle bundan ötürü, proleter devrimci yönlendirme önemini daha çok gösterir. Çünkü izleyici büyük kitle, mücadelenin hem proleter, hem küçük-burjuva kanalını izlemektedir. Ve devrimci demokrasinin tersine, geçmişten kendince önemli dersler çıkardığından, açıkça küçük-burjuva devrimciliğine karşı olabilmekte, güvensizliğini çekincesiz belirtebilmektedir.

Bu belirlemeler önümüze ek görevler çıkarmaktadır. Yakın gelecekte yükselen her proleter mücadelenin peşinden sürükleneceği açık olan bu kesime, tutarlı ve kararlı bir mücadele perspektifi çizmek, bu alandaki komünistlerin en yakın görevdir.

Küçük-burjuva devrimciliğinin, artık geniş kitleden bile tepki alan demokratik örgütlenme ve mücadele biçimlerinden temelden farklı, farklılığı kitle tarafından rahatça algılanacak yöntemleri geliştirmek ve sunmak, bunu da örgütlü bir biçimde yapabilmek, işte bugün memur mücadelesi içindeki komünistlerin görevi budur.

Eski alışkanlık üzere hemen bütün devrimci-demokrat örgütler, memur sendikalarında siyasi gruplarını oluşturarak legale çıkmış bulunmaktadır. Bu aynı zamanda bu yapıların sendika içi çatışmalarını yaratmakta ve şiddetlendirmektedir.

Komünist kamu emekçileri ise sendika şubelerinde grup oluşturmadıkları gibi, aksine geniş kitlenin şiddetli tepkisini alan bu tür bir çalışmaya, sendikal mücadeleye vereceği zarar yönünden karşı çıkmalı ve en geniş kitlenin mücadele birliğini tavizsiz savunmalıdırlar. Bunun için öncelikle anti-demokratik bütün yönelim ve uygulamalara, özellikle şube yönetimlerinin ve MYK'nın siyasiler arası sandalye paylaşımı şeklinde gelişen ve kitle iradesini hiçe sayan, çiğneyen sekter yöntemlerle oluşturulmasına kesinlikle karşı çıkmalı, bu karşı çıkmayı geniş kitleleri arkasına alarak yürütecek şekilde müdahale etmelidirler.

Ayşe AYDIN

İÖDF Kurultayı bir kez daha...

(Baştarafı s.28'de)

Kurultay'ın son oturumunda da "tartışılabilen" tek konu, DPG'nin (Devrimci Proleter Gençlik) kendilerinden ayrılan 4 delegenin, delegelik statüsünü yitirmesi gerektiği yönündeki itirazları olabildi.

Dev-Genç-Direniş ve Genç Komünistler, DPG'nin delegeliklerin iptali yönündeki önerilerini desteklerken, EKİM taraftarları ise YDG ve Devrimci Gençlik gruplarıyla birlikte bu delegelerin kitleler tarafından seçildiğini ve tepeden inme bir kararla delegeliklerinin iptal edilemeyeceğini savundu. Sonuçta yapılan oylamada 48'e karşı 7 oyla delegeliklerin devamına karar verildi. Ne var ki, buna karşın DPG grubu tavırlarıyla oturumu kilitlemeye devam etti ve 20-21 Şubat'ta yapılan Genel Kurul ek oturumları da, hiç bir çözücü tartışma yapmadan ve karar almadan dağılmak zorunda kaldı.

İÖDF Kurultayı'nın düşündürdükleri

Devrimci öğrenci hareketi bir çıkış yapamamanın sancıları içindedir. Tıkanıklığı aşmak için yapılan yegane iş ise kapalı devre tartışma ve eylem tüketmektir. Son dönemde TÖDEF, İÖDF vb. etrafında yeniden gündeme giren merkezileşme girişimleri de, kitleye yönelik bir politik faaliyetin ve gruplararası güç ve işbirliğinin imkanlarını sağlamak yerine, adeta gruplararası bir kördöğüş ve rekabet alanına dönüşmüş bulunmaktadır.

Merkezileşme öğrenci hareketinin ivme kazanmasında kuşkusuz ki olumlu bir rol oynayacaktır. Ne var ki merkezileşme girişimleri bu haliyle yapılabilecek politik çalışmaların da önüne geçen, gündeme müdahale imkan ve fırsatlarının heba edilmesine yolaçan bir işlev görmektedir. Böyle bir sonuca yol açan en önemli etken ise dar grupçu rekabetçiliktir. Etkin bir politik faaliyet yürütebilmek için güç birliğine ihtiyaç duyan bu gruplar, biraraya geldiklerinde bu sekter tavırları nedeniyle adeta iş yapmanın en önemli engeli haline dönüşebilmektedirler.

Nitekim İÖDF Kurultayı için yapılan delege seçimlerinden kurultay toplantılarına uzanan süreçte de bu kanıyı güçlendiren bir dizi olay yaşanmıştır. Kurultay, ne gençliğe yönelik faaliyet programı ve takvimi saptayabiliyor, ne de grupların birliği konusunda olumlu bir adımın atılmasına vesile olabiliyor. Kurultay'da yeralan grupların perspektifi diğer grupların "hegemonya" sağlama çabalarını "boşa çıkartmaktan" öteye ulaşamıyor. Ne var ki, bu arada bir dizi olay karşısında tavır alınamadığı gibi, gerçekleştirilen tek eylem biçimi ise yoğunluğu artarak süren polis-jandarma ve sivil faşist saldırılar karşısındaki kendiliğinden savunmalardır.

Devrimci öğrenci hareketi bu kısır ve "kapalı devre" tartışma ve eylemleri aşamadığı sürece, geniş öğrenci kitlesi nezdinde itibarını daha da yitirmekte ve tecriti kıramamaktadır.

Merkezileşme ve güçbirliği konularında olumlu ve yapıcı tavrı sürdürmenin zorunluluğu konusunda hiç bir kuşku yok. Ne ki, merkezileşme ve güçbirliği girişimlerinin kısır tartışmaları aşamadığı ve dolayısıyla pratikte iş, eylem ve politik faaliyetin önünü tıkadığı her durumda, bu engeli aşmayı da bilebilmeli ve kendi inisiyatifimizi ortaya koyarak gündeme müdahale etmeye çalışmalıyız. Bu tavrı, birlik ve merkezileşme girişimlerine alternatif olarak değil, aksine bu girişimleri işlevselleştirme perspektifiyle ve bu girişimle paralel olarak gündeme getirebilmeliyiz.

Devrimci öğrenci hareketi açısından bugün kitle hareketine ivme kazandırmak, geniş kitlelerdeki depolitizasyonu kırmak için ısrarlı ve etkin bir politik faaliyet yürütebilmek hala güncel önemini korumaktadır. Öğrenci gençlikteki depolitizasyon geri içerikli bir propagandayla kırılamaz; aksine eylem ve propagandayla politikleştirmeyi zorunlu kılar. Kitleyi politikleştirme çabasında duyarlı öğrenci kitlesinin eğilim ve düzeyini gözeten ama buna teslim olmayan bir faaliyet... Forumları sürdürmek, çeşitlendirip yaygınlaştırmak, polis-jandarma ve sivil faşist saldırılar karşısındaki direnişleri, kitleleri politikleştirecek araçlarla pekiştirmek, bugün güncel önem taşıyan görevler olarak önümüzdedir.

İÖDF Kurultayı bir kez daha ertelendi

İÖDF (İstanbul Öğrenci Dernekleri Federasyonu) I. Genel Kurulu, 25 Aralık 1991'de 20'yi aşkın dernekten 120 delegenin katılımıyla toplandı.

Genel Kurulda öğrenci hareketinin yüklü gündemine yönelik somut politikalar üretilemediği gibi bu gündemin belli bir disiplin içinde sunulup tartışılması dahi sağlanamamıştır. Son günlerde yoğunlaşan dinci-faşist saldırılara ve yükselen şoven dalgaya karşı tutum belirlemek ve tüm bunlar karşısında ortak mücadelenin olanaklarını yaratmak gibi önemli hedefleri olan Kurultay, büyük bir sorumsuzlukla "delege seçimleri" tartışmasına dönüştürülmüş ve böylelikle gündemin tıkanmasına yolaçılmıştır. Tartışılmaya çalışılan tüm konularda grupların sekter, ben-merkezci yaklaşımları sayesinde benzer bir tablo yaşanmıştır.

Nitekim 4 Ocak günü yapılması gereken, fakat ancak 20-21 Şubat tarihinde gerekleşebilen

(Devamı s.27'de)

Kürdistan'dan mektup

Kürt halkı ve PKK'nın haklı mücadelesi

Merhaba arkadaşlar,

Sizlere, bugüne kadar Türkiye burjuvazisinin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını sömürdüğü, bu da yetmezmiş gibi buranın insanlarına baskı ve zulmü layık gördüğü Kürdistan topraklarından, Hakkari'den seslenmek istiyorum.

Burada TC'nin her Türk'e zorunlu kıldığı askerliği yapıyorum. İşçilik hayatım sırasında hak aradığımda bana coplarla, dipçiklerle, hatta vatan haini diyerek cevap veren burjuva devlet, asker olduğumdan beri beni "vatan evladı aslan mehmetçik" olarak çağırmaya başlamıştır. Bunun nedeni açıktır. Şimdiye dek hep aşağılanmış, hep horlanmış, diline, kültürüne yasaklar konmuş, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri hep başkalarınca çalınmış bir halk, bu halkın devrimci önderi PKK, bu gidişe bir dur demiş, yiğit mücadelesiyle sesini bir ulus olarak tüm dünyaya duyurmayı başarmıştır. İşte bana da bu halkın haklı ve yiğit mücadelesini yoketme görevi verilmiştir; bana aslan mehmetçik vb. övgüler yağdırınaları da bu yüzdendir. İşçilik yıllarıma ve buradaki halkın durumuna bakınca, burjuva devletin kılıcının hep hakkını arayanın boynuna bindiğini daha bir netlikle görmekteyim.

Elbette yoldaşlar, bir devrimci olarak ulusal özgürlük mücadelesi veren bir halka ve onun partisine silah sıkmam mümkün olmayacaktır. Bu, herşeyden önce devrimci mücadeleme ve devrimci ahlakıma ters düşen bir davranıştır. Yapmam gereken ve yapacağım tek şey ise, Kürt halkının haklı mücadelesinin doğruluğunu benim gibi asker olan arkadaşlarıma mümkün olduğu ölçüde anlatabilmek. (...)

Aslında askerler ile Kürt halkı ve PKK hiç bir zaman birbirlerine düşman olmamışlardır. Burjuva devlet, çıkarları için, emir-komuta zinciri altında ki askerlere Kürt halkı ve PKK'yı düşman olarak göstermeye çalışmaktadır. Türk burjuvazisi aşağılanan, sömürülen Türk emekçisi ile, Kürt olduğundan dolayı horlanan, bütün hakları elinden alman ve yaşadıkları topraklar sömürgeci devletler tarafından işgal altında tutulan bir ulusun bu gidişe dur diyen yiğit insanlarını birbirine kırdırmaktadır. Her ne kadar burjuvazi, "PKK, küçük çocukları, masum insanları ve ihtiyarları acımasızca katlediyor" manşetlerini kendi basınında bol bol kullanıyorsa da, artık bunun böyle olmadığı yavaş yavaş da olsa bütün insanlar tarafından anlaşılmaktadır. Gerçekte öldürülen çocukların, ihtiyarların ve masum insanların katilleri, burjuvazinin hizmetindeki generaller, subaylar, özel tim denilen çeteler ve polistir. (...)

Yoldaşça selamlar
Kürdistan'dan bir asker

HEP İstanbul Mitingi

"Bütün halklar kardeştir"

1 Mart 1992 tarihinde 8-10 bin civarında katılımla gerçekleşen "Bütün Halklar Kardeştir, Katliamlara Son" mitingi, katılımın az olmasına rağmen coşkulu bir biçimde geçti. Katılımın zayıflığında HEP'in mitingi yeterince duyuramamasının etkisi oldu. Mitingde alman tedbirler daha önceki mitinglerden daha sıkıydı; miting alanına varmak için defalarca aramalardan geçmek gerekiyordu. Mitingde değişik HEP yöneticileri, İHD İstanbul il başkanı ve değişik dergi, sendika ve derneklerin yöneticileri konuştu. HEP Genel Sekreteri Ahmet Karataş yaptığı konuşmada, haklı yönleri olmakla birlikte, sosyalist ve devrimci hareketi kastederek, "Siz Türk solu Kemalistsiniz, misak-ı millicisiniz" diyerek, halkların kardeşliği mitinginde enternasyonalist rüzgarlar estireceğine biraz kolaycı bir yaklaşımla suçlama yoluna gitti. Değişik grupların kendi pankartlarını açtıkları mitingde tek illegal bildiriyi EKİM dağıttı. EKİM dahil çeşitli gruplar kuşlama yaptılar.

Mitingde göze çarpan, devrimci ulusal hareketin yoğun bir katılımı gerçekleştirmesiydi. Bu katılım 7'den 70'e kadın, erkek, çocuk ve yaşlılardan oluşan ve ulusal renkleriyle donanmış büyük bir kitleydi.

İrdelenmesi gereken bir nokta, İstanbul gibi işçi sınıfının yanısıra yoğun bir Kürt kitlesinin yaşadığı bir kentte politik sorunlara sahipçıkma duyarlılığından uzak kalıştır. Nitekim mitinge yetersiz katılım bunu gösteriyor.

"G. Habbaş skandalı"nın ötesi
Cüceleşen Fransız burjuvazisi

Boğazına kadar rezalete gömülü bulunan Fransa'nın "sosyalist" yönetimi musalla taşında can çekişirken başına bir bela daha geldi. Fransız "sosyalistleri", sanki skandallara abone olmuşlar, bu defa da Filistin Halk Kurtuluş Cephesi önderi George Habbaş'la uğraşmak zorunda kaldılar. Habbaş olayı Fransa'nın kuyruğuna bağlanan ne ilk ne de son teneke!..

Devletin en üst düzeyine, Cumhurbaşkanlığına kadar sıçrayan mali skandallar serisi son bir kaç yıldır Amerikan televizyon serilerini aratmaz oldu. Mitterand yıllarının önemli bir kazanımı dolandırıcılık, siyasi mevziler kullanılarak yaygınlaşan köşe dönmecilik sonucu oluşan "pembe burjuvazi", "sosyalist burjuvazi"nin türemesi oldu. "Pembe burjuvazinin" en önemli gelir kaynaklarını silah kaçakçılığı, sahte fatura mafiyasından elde edilen komisyonlar ve hileli devlet ihaleleri oluşturuyor.

Resmi rakamlara göre üç milyona yaklaşan işsiz sayısı, korkunç bir işçi düşmanlığı eşliğinde gerçekleştirilen toplu işten atmalar (eskiden toplu işten atmalar yüzlerle ifade ediliyordu, şimdi daha cömert davranılıyor, binlerle konuşuluyor), Fransa'nın övünç kaynağı sosyal dengelerin altüst olması (emeklilik kasası, sosyal sigortalar kurumu, işsizlik sigortası vb..), sürekli dış pazar kaybı, Körfez savaşı nedeniyle Arap dünyasının yavaş yavaş elden çıkma eğilimi, Almanya'nın artık fazla gölge yapmaya başlaması, Japonya ve Almanya tekellerinin rekabetini göğüslemek için girişilen umutsuz ekonomik ittifak arayışları, Doğu Avrupa ve eski Sovyetler Birliği'nin kapışılan pazarlarında kendisine artıkların bırakılması Fransa'nın ikinci talihsizliği.

Uluslararası politika arenasında gittikçe cüceleşen, bunu engellemek için orjinalite arayışları içinde olan, bir yandan tamamen ABD'ye yamanırken öte yandan fırsat kollayıp çatlak ses çıkarmayı ihmal etmeyen Fransız burjuvazisi ve onun şimdilik "sosyalist" temsilciliği, hızla karmaşık bir çıkınaza doğru sürükleniyor.

Uluslararası düzeyde esen karşı-devrimci modaya ukalaca kapılan, Fransız halkının ve kendilerinin tarihsel geçmişlerine pervasızca tecavüz eden Fransız "sosyalistleri"nin, yönetimde kaldıkları süre içinde gelişmesine ve kalıcılığına objektif olarak katkıda bulundukları ve çok yakın bir gelecekte bırakacakları en rezil miras bu ülkedeki faşist birikimdir. Irkçı-faşist milli cephe artık yerel seçimlerde "sosyalist parti"yi yer yer sollamaya başladı. Şu anda yönetimde bulunan "sosyalist" neslin, başta Mitterand olmak üzere, önemli bir kesimi faşist Alman işgaline karşı mücadelede aktif yer almışlardı. Dolayısıyla bunlarına adım adım ilerleyen sürecin öneminin farkında, bilincinde olmadıkları iddia edilemez.

Durum kabaca bundan ibaretken, "sosyalistlerin" tavrı hayli ilginç. Mart ayı sonunda güneyde yapılacak yerel seçimlerin kampanyası başladı. "Sosyalist" şeflerden hiç birisi, fiyaka bozulmasın, mevcut makam elden çıkmasın diye, Le Pen'e karşı aday olma cesareti gösteremedi. "Sosyalist " liste başını milyarder işadamı ve Marsilya futbol klübü başkanı Bernard Tapie çekiyor. Faşizme ve ırkçılığa karşı oluşturulduğu iddia edilen cepheyi kulislerden izleyen "sosyalist" kurmaylar faşizme karşı mücadeleyi çok isabetli bir eksene oturttular. Bu mücadelede perspektifinin teorik düzeyi gerçekten çok yüksek saptandı ve kampanyanın ilk görkemli mitinginde Bernard Tapie tarafından şöyle bilince çıkartıldı: *"Hep Le Pen'i hedeflemek doğru değildir. Seçmenleri de sorumlu kılmak gerekir. Le pen bir alçaktır. Ona oy verenlere de alçak demek gerekir."* Böylece seçmenlerin ufku aydınlanmış, tercihler berraklaşmış, faşizme karşı mücadele de epeyce güçlü bir konum kazanmış oluyor.

George Habbaş skandallarına dönecek olursak, politikanın bu denli soysuzlaştığı ve soytarılaştığı bir ülkede garipsenecek pek bir şey kalmıyor. G.Habbaş tedavisi için Filistin Kızılayı ve Fransız Kızılhaçı işbirliği ile Fransız vizesi ve siyasi onayı alındıktan sonra Kızılhaç'ın gönderdiği özel uçakla Paris'e getirildi. G.Habbaş 29 Ocak günü Paris'e ayak basar basmaz fırtına koptu. Teröristi kim getirdi? Ve siyasi sorumluların haberimiz yok demelerine fırsat kalmadan sorun skandala dönüştü. Umman'a silah satışına giden Mitterand 30 Ocak günü döner dönmez en üst

düzeyde sorumlu dört bürokratı azletti. Fransız istihbarat örgütü DST ise G.Habbaş'ı hastahanede gözaltına alarak sorgulamayı başlattılar.

Fransa'nın yargılamaya yeltendiği G.Habbaş aleyhine alınmış herhangi bir tutuklama kararı yok. Pek kıymetli olmamasına rağmen, belirtilmesinde yarar var, gözaltı ve soruşturmanın herhangi bir yasal dayanağı yok, tamemen keyfi bir girişim. Sorunun tek bir boyutu var, o da politiktir. Fransız "sosyalistleri" uluslararası düzeyde terörizme karşı verilen mücadeleye katkıda bulunmak istiyorlar. Fransız burjuvazisi gücüne göre hasım seçiyor, alçakça ve namussuzca seçiyor. Evine davet ettiği insanın boynuna binmeye çalışıyor. Kaldı ki, Filistin halkının temsilcilerine gelişi güzel terörist damgası yapıştırmak kolay değildir. 20.yüzyılın en azgın teröristlerinden bazılarının adı İzak Şamir'dir, Menahim Begin'dir vb... İşgal altındaki vatanları için mücadele edenlere tarihte çok rastlanmıştır. Filistinliler henüz bu düzeyi aşamadılar, fakat aşanların sayısı hayli kabarıktır. Bir örnek verelim, ideal değil ama olsun. İkinci emperyalist savaş sırasında Naziler işgal ettikleri ülkelerde kendilerine karşı mücadele edenlere terörist diyorlardı. Bu ülkelerden birisi de Fransa'ydı ve orada direnenlerden biri de kendisine Mitterand diyordu! Fransız burjuvazisi G.Habbaş'ı gözüne kestirdi ama onu yargılayacak güçten yoksun olduğundan habersizdir.

Cem KAYNAK

"Doğu Bloku"nda artan bunalım

Serbest pazar ekonomisine yönelişle birlikte Doğu Bloku ülkelerinde ekonomik, sosyal ve siyasal bunalım günlük yaşamın ayrılmaz bir parçasına dönüştü.

Eski yapıların yeniden, serbest pazar mekanizmalarına göre düzenlenmesi iç politik kavgaları, gruplar arasında rekabeti ve daha da önemlisi ekonomik "önlemlere" karşı geniş bir kitle eylemliliğini gündeme getirmektedir. Yeni hükümetler inandırıcı bir "önlem paketi" sunamamaktadırlar. Üretim kapasitesinin düşürülmesi, dış ticaretin gerilemesi, kitlesel işsizlik, astronomik şekilde artan fiyatlar ve yaygınlaşan yoksulluk bu genel dönüşümün sonuçları oluyor.

Bu ülkelerin kendi ekonomik durumları hakkında dışa yansıttıkları resim gerçeği sunmamaktadır. Kapitalist hükümetlerin ilgisini kaybetmemek için ekonomik veriler manüple edilmektedir. Bu ülkelerde ekonomik büyüme hızı 1989'da sadece 1,7 oranında oldu. IMF bu ülkelerin gayri safi milli gelirindeki gerilemeyi 1990 için 3,8 , 1991 için 4,1 ve 1992 için 2,2 düzeyinde tespit ederken, Kasım 1991 hesaplamaları bu tahminleri aştı; gerileme yüzde 15 oranında oldu.

Bu sayılar dahi gerçeği yansıtmamaktadır. SB cumhuriyetlerinin içinde bulundukları kaos dikkate alındığında, burada kesin verilerden bahsetmek imkansız görünüyor. Sovyetler Birliği tahıl üretimi 1991'de en kötü dönemini yaşadı. Kronik bir durum halini alan "açlık" düşünüldüğünde, tahıl üretimindeki bu gerilemenin taşıdığı önem daha iyi anlaşılacaktır.

Doğal enerji üretimi de dramatik bir konuma girmiştir. '90'da 607 milyon ton petrol üretimi yapılırken, '91'de petrol üretimi 508 milyon ton olarak gerçekleşti. Kömür üretimi de aynı dönemde hızlı bir gerileme gösterdi. Endüstri üretimindeki gerileme '91 için yüzde 19 oranında tahmin edilirken, bu sayı sadece '91'in ilk yarısında yüzde 24 oranında oldu. '92'de ise bu oranın daha da yükseleceği görülüyor.

1991 bütçe açığı 144 milyar Ruble düzeyinde oldu. S.Birliği net dış borçları 1991 sonunda 60 milyar dolar düzeyindeydi.

Kitlesel işsizlik bu ülkelerde önemli bir problemdir. ILO verilerine göre, 1991'in ilk aylarında işsizlik sayısı S.Birliği'nde 30 milyonun üzerindedir. Bu durum otomatikman reel ücretlerin düşüşüne yolaçmaktadır. Sovyet iktisatçısı O.Bogomolov '91-92 için yaşam standartının yüzde 20-30 orasında düşeceğini hesapladı.

S.Birliği dışındaki diğer ülkelerde de durum farklı değildir. Polonya'da hızlı bir şekilde başlatılan ekonomik ilişkilerdeki dönüşüm endüstri üretiminin ve ihracatın dramatik bir şekilde gerilemesine yolaçtı. Polonya'nın emperyalist ülkelere olan borç tutarı '90 sonlarına doğru 46,1 milyar dolardı.

'91 yılı için enflasyon oranı Polonya ve Çekoslovakya için yüzde 50, Macaristan için ise yüzde 38 olarak tespit edildi.

'91'in ilk beş ayı için Romanya'da enflasyon oranı yüzde 228, Bulgaristan'daysa yüzde 485 oranında oldu. Bütün bu olgular, bu ülkelerdeki işçi ve emekçilere serbest piyasa ekonomisinin "erdemleri" hakkında öğretici fikirler veriyor.

Ortadoğu barış görüşmeleri:
Filistin halkına hiç bir şey

Ortadoğu'da barış getirecek görüşmelerin dördüncü maratonu Washington'da devam etti. Filistin delegasyonu görüşmelerin başlangıcında önemli noktalarda tavize açık olduğunu belirtmesine rağmen, İsrail siyonizminin temsilcileri bu dördüncü görüşmeye de sadece orada bulunmak için geldiler.

Varolan siyonist yerleşme bölgeleri ekonomik olarak iflas etmelerine rağmen, İsrail bu yerleşme politikasını devam ettirdi. Değil işgal ettikleri yerlerden çekilmeyi ya da Filistinlilerin önerdiği otonomi statüsü üzerinde tartışmayı, İsrail bu bölgelerde askeri kontrolünü bu süreçte daha da artırdı. Ve 1992 için ise 23 bin yeni evin inşasını gündeme getirdi.

Bu bölgeye yerleştirilen yahudi göçmenler silah taşımak başta olmak üzere her türlü özgürlüğe sahiptirler. Bu özgürlük sonucu resmi makamlara göre sadece 1991'de 135 Filistinli katledilmiştir. Çıkmaza giren "barış görüşmeleri", ABD Dışişleri Bakanı Baker'ı, dördüncü barış görüşmesi konferansında İsrail'e verilecek 10 milyar dolar krediyi yerleşme politikasına son verme koşuluna bağlamak zorunda bıraktı. Zira İsrail hükümetinin izlediği aşırı uzlaşmaz ve pervasız politika ABD'nin bölgedeki çıkarları açısından da büyük ölçüde yük olmaya başlamıştır.

Bütün bu görüşmelerde zararlı çıkan yine yalnızca Filistinliler oluyor. Ortadoğu konferansı onlara sadece bir "gözlemci" rolünü veriyor. Dünya ekonomik bunalımı bölgeyi, en çok da Filistinlileri etkiliyor. Diğer yandan 4 yıllık intifada deneyi güçten düşüyor. İntifada üzerindeki bu olumsuz, yıkıcı etkiyi FKÖ önderliğinin izlediği politikanın sonucu saymak gerekir. Filistinliler için bu sözde barış görüşmeleri sonucunda herhangi bir olumlu şey beklemek anlamsızdır. Tek bir yol görünüyor. Kurtuluş mücadelesini bölgedeki bütün gerici yapıları hedefleyecek şekilde yaygınlaştırmak, Filistin halkının davasını bölgedeki tüm öteki ezilen ve sömürülen halkların devrimci davalarıyla daha sıkı perçinlemek, Filistin halkının özgürlük mücadelesini onun kendi özgücüne dayanarak sürdürmektir. Başka çıkış yoktur. Ortadoğu "barış görüşmeleri" ise bölgede yeni bir çatışma dönemine geçişte bir ara evre olmaktan öteye gitmeyecektir.

Hindistan'da komünistler

900 milyona dayanan nüfusuyla bu büyük ülkenin siyasal yaşamının bir resmini vermek gerçekten zor. Sovyetler Birliği'ndeki köklü değişim kuşkusuz bu ülkeyi de etkiledi. Şimdiye kadar Sovyet yandaşı olarak görünen Hindistan Komünist Partisi (Marksistler), sosyalizmin Gorbaçov ve yandaşlarının ihanetine uğramasının nedenlerini araştırmayı önüne koymuş bulunuyor. HKP(M) Madras'ta yaptığı son 14. Kongre'sinde bu ihaneti mahkum etmiş bulunuyor.

1978'den bu yana üye sayısını 579 bine, yani üç katına çıkardı. Son seçimlerde 19 milyon oy aldı (1978'de 5,2 milyon). Bu oy artışı "reel sosyalizm"in çöküşünden sonra bütün karşı-devrimci güçlerin başlatmış olduğu anti-komünist haçlı seferinden sonra elde edildiği için özellikle önemlidir. Böyle olup olmadığı bir yana, fakat bu parti Marksist-leninist temele dayandığını netçe söylemektedir. Hükümetin izlediği politikalara yönelik sert eleştirileri, işsizlik, artan yoksulluk, IMF'nin sessizce uygulanan reçetelerine karşı politikalarıyla yoksul kesimin desteğini kazanmaktadır.

1964'de yaşanan ayrışmanın sonucu olan Hindistan Komünist Partisi de önemli bir güçtür. İki parti arasında bir birleşme çabası yoktur. Fakat özellikle seçimlerde ortak davranmakta ve önemli sonuçlar elde etmektedirler. Bütün dağınıklığa rağmen ilerici devrimci güçler Hindistan'ın politik yaşamında önemli bir faktör olmaya devam etmektedirler.

Alman emperyalizminin yeni askeri stratejisi

Son dönemdeki gelişmeler Sovyetler Birliği'nin yıkılışından sonra Batılı emperyalistlerin silahlanma için gerekçe bulamayacakları türünden "ahlaki" savların hiç gerçekçi olmadığını daha net olarak ortaya koyuyor.

Alman askeri ideologları ordunun yeniden yapılanması, düzenlenmesi için bir yeni konsept sundular. Bu yeni konsept dünya düzeninin yeniden büyük Almanya'nın ekonomik, politik ve askeri çıkarlarına uygun olarak biçimlenmesini amaçlıyor.

Konsepte Almanya'nın güvenlik çıkarları yeniden formüle ediliyor.

Bundan sonra a) NATO çıkarlarına uygun, gerektiği yerde aktif rol üstlenecek, b) sadece Alman topraklarını (teratoryumunu) savunmayacak, tersine, Almanya'nın stabilitesini tehdit edecek olan her türlü çelişki engellenecek, önlem alınacaktır,

c) Ordu, Almanya'nın ekonomik politikasını uluslararası düzeyde korumanın önemli bir unsuru olacaktır. Örneğin "Doğu Blokundaki" "demokratikleşme süreçleri" (siz Alman sermayesinin egemenlik süreci olarak anlayın) desteklenecektir.

d) Bu konseptde ilk defa, şimdiye kadar sadece Pentagon belgelerinde yer alan bir ilkeden sözediliyor. Ordunun görevi "serbest dünya ticaretini ve stratejik doğal maddelere ulaşmayı" sağlamak olarak nitelendiriliyor.

e) Federal ordu "nükleer güçlerin kararlarını etkilemeyi de" kendi görevleri arasında sayıyor.

Ayrıca ABD'nin "Üçüncü-Dünyada" izlediği politikayı destekleyeceğini, ABD ile birlikte ortak kriz bölgeleri tespit edilip, aktif politika izleneceği belirtildikten sonra, ABD'ye karşı Avrupa entegrasyonunun hızlanması da gündeme getiriliyor.

Çin'de yayınlanan bütün gazeteler, haberi ilk başlıktan verdikten sonra, büyük Almanya'nın "cüce"likten sıyrılıp, dünya için tehlikeli bir konuma geldiğini vurguladılar. Gerçekten de önümüzdeki dönemde askeri çatışmaların daha da sık yaşanacağına şahit olacağız.

Alman emperyalizmi Doğu Avrupa'yı fethediyor

Doğu Bloku pazarının işgali Alman emperyalizmine diğer rakip emperyalist güçler karşısında önemli üstünlükler sağlıyor. Batılı emperyalist ülkelerin "Doğu Blok"una yönelik endüstri ihracatında Almanya'nın payı 1985'te yüzde 17 iken 1990'da yüzde 40'a çıktı. Çekoslovakya'nın ithal ettiği malların yüzde 19'u Almanya'dan gelmektedir.

Mart 1991'e kadar Polonya'nın "ortak işletme" kurmak amacıyla Batılı firmalarla imzaladığı 3000 antlaşmada, yüzde 40 oranında aslan payı ile Almanya ilk sırada yeralmaktadır. Aynı amaçla Çekoslovakya'yla imzalanan 1000 anlaşmanın yüzde 50'si yine Almanya'nın payına düşmekte. 1992 için yapılan anlaşmalara bakıldığında Almanya'nın "Doğu bloku" ülkelerine yapacağı sermaye yatırımlarının oranı yüzde 52,8 dolayında olacaktır. 1991'de bu oran sadece yüzde 28,5'tu. Daha şimdiden Çekoslovakya'yla yapılan yabancı sermaye yatırımının yüzde 86'sı Almanya'ya aittir. İzlenilen strateji, özellikle ortaklık veya hisse senedi biçiminde katılımla, bu ülkelerin en verimli endüstri işletmelerini ele geçirmek, denetlemektir. Bu durum Alman emperyalizmine bölgede içe ve dışa yönelik önemli ekonomik, politik ve askeri dayanak ve operasyon sahası sağlamaktadır.

Alman emperyalizminin yayılmacı karakteri son olarak Volkswagen'in Skoda işletmesine katılımıyla görüldü. Bu işletmenin Elektro-loks bölümü ise Alman Siemens tekeli tarafından ele geçirildi. Ayrıca Daimler Benz, Çekoslovakya'nın otomobil üretimini yapan Avia'ya şimdilik yüzde 31'lik bir sermaye katılımıyla önemli bir çıkış yapmış bulunuyor. Daimler Benz, attığı bu adımla hemen Doğu Avrupa otomobil pazarının tek sahibi olma olanağını elde etmiş ve hem de Alman emperyalizminin Çekoslovakya ekonomisinin en belirleyici faktörü haline gelmesini sağlamıştır. Çekoslovakya'nın izleyeceği iç ve dış politikada Almanya'nın oynayacağı özel rolü fazla zaman geçmeden göreceğiz.

(Baştarafı s.36'da)

PKK da Kürt halkı da bu kararlılıktadır.

Sömürgeci burjuvazi, Kürdistan'daki bugünkü gerginliğin kendi lehine bir ortamın oluşması için gevşemesini, dinmesini beklemek gibi taktik manevralara başvurabilir. Sözgelimi PKK'nın pratik ve taktik hazırlıkların yanısıra bir psikolojik savaş esprisi içinde yürüttüğü "Nevroz'da ayaklanma" yönlü propagandanın kitlelerde yarattığı psikolojik motivasyonu gevşetmek üzere Nevroz kabusunu bir Nevroz şakasına(!) çevirme sinsi manevrasına başvurulabilir. Amaç gevşemeyi sağlamak ve vuruş için en uygun anı yakalamaktır. PKK bunu biliyor.

PKK bu bilinçle, devletin olası imha girişimlerini, yığınların karşıdan bir girişimiyle, silahlı ayaklanma girişimiyle karşılama çabasındadır. Parti-Ordu ve Cephe güçleri ayaklanmaya göre hazırlan-makta ve mevzilenmektedir.

Burjuvazinin karşı yönden başvuracağı çılgınca saldırıya karşı yığınları -hele hazırlıklıysalar- sükunete davet etmek, taktik inisiyatifi elden kaçırmak olacağı gibi, sonu gelmez bir bozgunun başlangıcı olacaktır. Tam da bu nedenle PKK'nın ayaklanma taktiğinin bir nesnelliği var ve tek devrimci taktiktir. Böylesi bir durumda SP ve Perinçek'lerin yaptığı gibi karşıya geçip "Ayaklanma provakasyondur", "bekleyin" demek şarlatanlıktır, devrimden korkmak ve niyetten bağımsız olarak devrimin önüne barikat kurmaktır. Bilinmelidir ki, ayaklanma suni olarak varedilemez, var edilemiyor. Burada ayaklanmanın bir nesnelliği vardır.

Merkezi Botan-Behdinan olan sözkonusu ayaklanmanın başarıya ulaşıp ulaşamayacağı, sözgelimi dar anlamda ulusal devletin bir iki nüvesi olacak olan Botan-Behdinan devrimci hükümeti hedefini yakalayıp yakalayamayacağı ve buradan genel bir ayaklanmaya sıçrayıp sıçrayamayacağı konusunda şimdiden bir tahminde bulunmak ne anlamlı ne de olanaklıdır. Önemli ve anlamlı olan, TC'nin imha siyaseti saldırısı karşısında PKK'nın geliştirdiği ve uygulamayı düşündüğü taktiğin devrimci ve isabetli olduğudur. PKK bugüne kadar son derece başarılı bir taktik hat izlemiştir; şimdi aynı mahareti gösteriyor; olay budur. Kürdistan'da bir devrim başlamıştır. Bu nedenle de burada görev hiç de dar anlamda ayaklanma taktiğinin doğru olup olmadığına karar vermek de değildir. Gerçek görev başlayan ya da başlayacak olan devrim yürüyüşünü desteklemek ve Türkiye proletaryasının etkin desteğini varedip bu yürüyüşü destekleyip, onunla birleşmektir. Türkiye'de devrimi örgütleyip birleşik devrimi varetmektir. "Kürt devrimi"ni yalnızlıktan kurtaracak olan Türkiye devrimidir çünkü. Gün doktriner vaazlar verme günü değildir. Harekete geçme günüdür.

Ayaklanma ve devrimden sözedip, ama onun hiç bir zaman bir kitap alıntısı, bir söz kalıbı olmaktan çıkaramayanların (SP ve Perinçek gibi,) kendi yasal kovuklarını koruma telaşı içinde olanların anlayacağı bir şey değildir. Yığın hareketinin devrimci diyalektiğini ve mantığını karayamayanlar, onu hayal dahi edemeyenlerin bunu anlayamaması doğaldır. Onlar sadece, "ayaklanmayın provokasyon olur" ya da "Türkiye devrimini bekleyin" demeye alışmışlardır. Devrimi ikameci ve hastalıklı tezlerine monte etmişlerdir böyleleri. Bu eleştiriyi en çok ve belki de tek başına hak eden Perinçek'lerin üstelik de bunu devlet terörüne ve saldırısına karşı "kardeşlik barikatı oluşturma" adına yapması ise utanç vericidir. Onlar geçmişte de böyle davrandılar. Gittikleri yer devletin yanıydı. Bu tutumlarının muhasebesini dahi yapmadılar. Vergi borcundan kaçar gibi bundan kaçtılar. İşte bu kaçak, korkak ve hastalıklı mantık bugün bir devrimci yürüyüş karşısında yeniden sıtmaya tutulmuştur. Yeniden kardeşlik deyip devrimci kalkışmanın önüne barikat kuruyor, kurmaya çalışıyor. Bu barikat ezilip geçilmelidir.

Türkiye proletaryası ve komünistlerine düşen politik ve pratik görevler nettir.

PKK önderliğindeki Kürt halkının sömürgeci burjuvazinin muhtemel bir toplu imha hareketine karşı direnmesi ve ayaklanması tümüyle haklı ve meşrudur. Türkiye işçi sınıfı ve halkı burjuvazisinin Kürt halkını biçme ve imha siyaseti ve pratiğinin karşısında ve Kürt ayaklanması (ve devriminin) yanındaolmalıdır. Kürthalkını burjuvazinin çılgınca saldırısı karşısında yalnız bırakmamalı, onu etkin bir biçimde desteklemelidir.

Şoven kışkırtmalara prim verilmemeli, burjuvazinin Kürt-Türk çatışması çağrıları ikircikiz reddedilmelidir. Kürt halkının meşru direnişi karşısında sessiz kalmak burjuvazinin suç ortaklığı olacağı gibi, kendi çıkarlarına da tam bir ihanet olacaktır.

İşçi sınıfı ve Türk halkı silkinip ayağa kalkmalı ve Kürt halkının özgürlük yürüyüşünü kararlıca desteklemelidir. Kürt kökenli sınıf kardeşlerini, başta metropollerdeki Kürt emekçileri olmak üzere Kürdistandaki emekçilerin gönlünü kazanmak, onlarla içten bir ittifak oluşturmak böylesi kararlı bir tutuma bağlıdır. İki ulustan halkın düşmanlaşması

ve çatışması için hiç bir neden yoktur. Sömürgeci burjuvazinin iki halkın boğazlaşması için yapacağı çağrılara, kardeşlik ve gönüllü birlik parolası ile karşı çıkılmalıdır.

Türk işçi ve emekçileri çocuklarını burjuvazinin, Kürt halkını imha savaşının aleti olmamaları için uyarmalıdırlar.

Silahlar burjuvaziye çevrilmelidir.

Hiç bir burjuva partisinin çağrısına uyulmamalıdır.

Burjuvazinin sınıf içindeki uzantıları olan reformist, sosyal-demokrat ve her renkten sendika liderleri işçileri "vatan-millet" yalanıyla burjuvazinin Kürt halkını biçme siyaset ve pratiğini desteklemeye çağırabilirler. Bu çağrı kesin bir biçimde reddedilmeli, sendika bürokratları tanınmayıp defedilmelidirler.

Kimi mıymıntı "demokrat" ve "ilerici"ler, "demokratik ve barışçıl çözüm" masumane çağrılarıyla işçi sınıfını sükunete, hatta burjuva siyasetin desteklenmesine çağırabilirler. Bugünkü koşullarda tek ve en devrimci çözüm burjuvaziye karşı ayaklanma ve onu zora dayanarak devirme siyaseti ve taktiğidir. Zora dayanılarak yokedilen özgürlükler zorla alınmalıdır. Burjuvazinin Kürt sorununda "demokratik ve barışçıl çözüm"e ikna edileceği koca bir yalandır, inanılmamalıdır.

Türkiye işçi sınıfı ve halkı Kürt halkının tamamen haklı ve meşru ayaklanmasını etkin bir biçimde desteklemekle kalmamalı, sömürüye, baskıya ve eşitsizliklere karşı özgürlük ve sosyalizm için, sermaye iktidarını yıkıp kendi iktidarını kurmak için olası Kürt ayaklanmasını kendi büyük ayaklanmasının vesilesi ve ilk adımı saymalı, buna göre de hareket etmelidir.

Türkiyeli komünistler ve devrimciler, burjuvazinin Kürt halkını imha etme ve Kürt halk ayaklanmasını bastırma girişimine kararlılıkla karşı çıkmalı, Kürt halkının özgürlük yürüyüşünü etkin bir biçimde desteklemelidirler.

Sömürgeci burjuvazi işçi ve emekçi yığınları içinde Kürt ayaklanması aleyhtarı saldırı kampanyaları örgütleyip, Türk işçi ve emekçilerini hem metropollerdeki ve hem de Kürdistan'daki Kürt emekçileri üzerine saldırtmaya çalışabilir, çalışacaktır. Tarihsel kader birliği ve içiçelik nedeniyle, iki ulustan halk arasında düşmanlık yoktur. Ancak bu, yine de burjuvazinin şoven kışkırtmalarının bilinçsiz yığınlar içinde azda olsa yankı bulmayacağı anlamına gelmez... Kaldı ki, olası bir iç savaşta bile tüm işçi ve emekçi yığınların blok halinde burjuvaziyle karşı karşıya geleceği söylenemez, mutlak olarak görülemez. Geri bilinç onların hiç değilse bir kısmını iç savaşta ya da bir sömürge savaşında burjuvaziyle birlikte davranmaya, sürükleyebilir. Tarihte bunun örneklerini bulmak mümkündür.

İşte bu nedenle komünistler ve devrimciler, burjuvazinin şoven kampanyalarının aleti olmamaları için yığınları uyarmalı, daha da önemlisi işçi sınıfı ve yığınlar içinde Kürt halkının ayaklanmasının haklılığı ve meşruiyetini anlatan yaygın bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti örgütlemelidirler. Bununla da kalmayıp, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi yığınların kürt ayaklanmasını destekleyici eylemliliğini varetmek için azami çaba sarfetmelidirler. Olası bir Kürt ayaklanmasının sarsıcı kuvveti, işçi ve emekçi yığınların sermaye egemenliğine karşı yığınsal eylemliliğini örgütlemek için çok daha elverişlidir. Bu elverişli koşullardan, sadece Kürt ayaklanmasını desteklemek için değil, devrimi ve partiyi örgütlemek için de yararlanmalıyız.

Zira Kürt halkının devrime yürüyüşü sadece işçi sınıfını sarsıp hareketlendirici değil, yanısıra ve çok daha önemli olarak, sınıfa görevlerini de hatırlatan bir rol oynayacaktır.

Komünistler sınıfın bilinci ve örgütlülüğünü geliştirmek ve bu sayede asli görevlerini layıkıyla yerine getirmesinin koşullarını yaratma çabası içinde olmalıdırlar. Bu tarihi bir fırsattır ve kaçırılmamalıdır. Bu fırsatın kaçırılması, gevşeklik, edilgenlik içinde heba edilmesi affedilmez bir hata olacaktır.

Parti ve devrimin örgütlenmesi yakıcı görevi karşısında işlenmiş bir suç sayılacaktır.

Kürt halkının devrime yürüyüşünden hiç bir kuşku duymamalı, ondan öğrenmek, bu olanaktan yararlanıp proletaryaya tarihsel misyonunu hatırlatıp öğretmek ve proletaryanın da dönüp Kürt halkına önderlik yapmasını, onun imdadına yetişmesini sağlamak biz komünistlerin sorumluluğu ve görevidir.

Kürt özgürlük yürüyüşünü bugünkü sınırlılığından kurtarıp kalıcı ve köklü bir sonuca ulaştıracak olan şey bu tarihsel sorumluluğun ve görevin gereğini yapmaktan geçmektedir. Kürt özgürlük mücadelesi, tayin edici nitelikte proleter sosyalist devrimimizle yeniden şekilendirilmelidir.

Bu bilinç ve bu perspektifle görev başına!
İşçi-Botan elele, özgürlüğe, sosyalizme!

Serkan METİN

Kürt devrimine destek

TC yeni bir Kürt soykırımına hazırlanıyor

Devrim ülkesi Türkiye kritik bir aşamaya giriyor. Önümüzdeki günler muazzam önemde gelişmelere tanık olacağa benziyor. Bu muhtemel gelişmeler gündemleşen "Kürt ayaklanması" olgusunda ifade buluyor.

Sömürgeci burjuvazinin Demirel hükümeti eliyle gündeme soktuğu sahte reform politikası da iflas etti. Önce Meclis yemin töreninde Kürt milletvekillerine yönelik ırkçı-şoven saldırılarla, ardından da Lice ve Kulp olaylarında mermiye dönüştü. Doğaldır ve şaşılacak hiç bir yönü de yoktur. Türkiye'de koşullar öyledir ki; kurulacak her hükümet bir özel savaş hükümeti olarak kurulmak zorundadır.

Doğaldır, zira burjuvazi günümüzde artık sömürgeci egemenliğini olağan yöntemlerle koruyamıyor. Bu nedenle de çılgınlık derecesinde bir karşı-devrimci teröre başvuruyor.

TC'nin ordusunun üçte ikisi şimdi Kürdistan'dadır ve Kürdistan son günlerde yoğun bir hareketliliği yaşıyor. Türk ordusunun eli kanlı generalleri sık sık bölgedeki valileri ziyaret adı altında denetlemeler yapıyorlar. Valiler askeri şeflere brifingler veriyorlar habire. Darbe hazırlıklarının yapıldığı öngünleri hatlatıyor bunlar ve kesinlikle olağan ya da tesadüfi ziyaret ve gelişmeler olarak nitelenemezler. Besbelli ki sömürgeci burjuvazi bir yeni Kürt kırımına hazırlanmaktadır.

Kürt halk harketi gerilla mücadelesi aşamasından bir ulusal ayaklanma, bir "Kürt devrimi" aşamasına tırmanmaktadır. PKK Kürt halkını ayaklanmaya hazırlamaktadır. PKK'nın TC'nin imha siyasetine karşı gündeme soktuğu "Ayaklanma-Ordulaşma ve Savaş Hükümeti kurma" çağrısı, bölgedeki emperyalist-sömürgeci egemenliği köklü bir değişikliğe uğratacak anlamlı çıkış olduğundan, tüm emperyalistl ve sömürgeci güçlerin ulusal kurtuluş hareketini gündemlerine almaları ve onu imha etmek üzere boy hedefi haline getirmeleri doğaldır. Zira tehlike büyüktür ve bu güçlerin tümünü hedefleyecektir. Tam da bu nedenle "Kürt devrimi" daha fazla büyümeden uluslararası bir komployla boğulmak istenecektir. Korkulan yalnızca "Kürt devrimi" de değildir. Onun kötü bir örnek olmasından, Türkiye devrimini, dahası bir bölge devrimini hızlandırmasından daha çok korkuluyor.

Bu korku, PKK önderliğindeki Kürt halk hareketi karşısında tam bir acz ve çaresizlik içine düşen sömürgeci Türk devletini, "Kürt devrimi"ni uluslararası emperyalist ve gerici güçlerle birlikte boğmak üzere çok yönlü bir çaba içine girmeye yöneltiyor. Son dönemin gizli diplomatik trafiği, özellikle Demirel'in ABD gezisi ve Özal'ın İran'da yürüttüğü pazarlıklar bu amaca dönüktür.

Sömürgeci burjuvazinin PKK'yı yalıtma, bir büyük yalnızlığa itme faaliyeti içerde, Türkiye'nin metropollerinde de tüm hızıyla sürüyor. Kullandığı en etkili silah ise, bilinçsiz yığınlar içinde kör bir ırkçı-şoven propagandadır. Bilinçsizliğin kör zemini üzerinde Türk halkını kışkırtıp bir Türk-Kürt düşmanlığı yaratmaya çalışıyor. Tüm tekelci basını, Radyo ve TV kanallarını bunun için harekete geçirmiş bulunuyor. Bunu, Kürt ve Türk reformistlerinin, "demokratik barışçıl çözüm" edebiyatı yapan her iki ulustan Kemalist aydınların, devrimci çözüm karşıtı propaganda ve girişimleri izliyor. Giderek Sosyalist Parti'nin (SP) provokasyon teorileri ve propagandaları ile soldan tamamlanıyor.

"Kürt ayaklanması" ve devrimci tutum

PKK'nın TC'nin olası imha saldırısına karşı direnme kararlılığı, Kürt halkını sömürgeci burjuvazinin devrimi biçme siyasetine karşı ayaklanmaya çağırması ve bunu pratikleştirmesi, "ayaklanma-ordulaşma" ve TC'nin savaş hükümetine karşı devrimci "Botan-Behdinan Savaş Hükümeti" hedefine yönelmesi meşrudur ve devrimci bir tutumdur. Başka türlüsü imha ve ölüm olacaktır. Dahası bugüne dek yaratılan muazzam birikimin, sağlanan kitle desteğinin ve özgürlük özleminin heba edilmesi olacaktır. Ayaklanma ve devrim yürüyüşüne kitleler hazırdır. Tüm veriler bunu kanıtlıyor. Kitlenin psikolojisi ve motivasyonu da elverişlidir. Sözkonusu yeni devrimci sıçramadan geri durmak, tüm bu olanakların güce dönüşmesini olanaksız kılacağı gibi, özgürlük mücadelesine öldürücü darbe vurup çökertici bir yenilgiye dönüşeceği de çok açıktır. Bu nedenle de şu ya da bu anla kilitlenme sınırlılığına düşülmeksizin, en uygun anda yeni devrimci adımlara hazır olunmalı ve en elverişli anda buna girişilmelidir. PKK'nın düşüncesi ve kararı budur.

(Devamı s.34'de)